



บทที่ 4

ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานคร

1. สมมติฐานข้อที่ 1 "ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานคร มีลักษณะที่ฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติ"

คงได้กล่าวมาแล้วว่า บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกับสภากรุงเทพมหานครย่อมจะต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันโดยนัยและวิถีทางที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ได้กำหนดรูปแบบการปกครองของกรุงเทพมหานครเป็นไปในลักษณะตามระบบประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ มีลักษณะของการปกครองโดยยึดหลักการแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ โดยที่ต่างฝ่ายต่างก็ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรง แต่ในขณะเดียวกัน ได้มีการกำหนดให้แต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิที่จะร้องและถ่วงดุลย์อำนาจซึ่งกันและกันตามความหมายเหมาะสม เช่น ฝ่ายสภากรุงเทพมหานครออกกฎหมาย ฝ่ายบริหารมีสิทธิยับยั้ง แต่ถ้าฝ่ายสภากรุงเทพมหานครยืนยันในร่างกฎหมายนั้นด้วยเสียง 3 ใน 4 ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมดสิทธิยับยั้งของฝ่ายบริหารกรุงเทพมหานครก็หมดไป เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ก็ย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ง่ายทั้งนี้ เพราะ ในกรณีของกรุงเทพมหานครนั้น การนำเอาระบบของการแบ่งแยกอำนาจมาใช้โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อที่จะส่งเสริมให้ฝ่ายบริหารเข้มแข็งสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่พะวัภพะวงกับการกลั่นแกล้ง หรือการหาเหตุโค่นล้มจากสภากรุงเทพมหานครอันเป็นประสบการณ์จากเทศบาล ดังนั้น จึงได้กำหนดให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจที่จะเข้า



ไปมีบทบาทในสภากรุงเทพมหานครได้หลายประการ เช่น อำนาจในการเสนอร่างกฎหมาย อำนาจในการยับยั้งกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานครแล้ว อำนาจนี้ไม่ใช่ อำนาจเด็ดขาด แต่มติที่สภายืนยันมติเดิมอันจะมีผลให้อำนาจยับยั้งของฝ่ายบริหารไม่มีผลนั้น กฎหมายกำหนดกฎเกณฑ์ไว้สูงมากคือ 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด หลักการกำหนดเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าสภากรุงเทพมหานครมีเจตนารมณ์ที่จะส่งเสริมให้ ฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติ

ยิ่งไปกว่านั้น ฝ่ายบริหารยังมีอำนาจในการเสนอแนะให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยใช้อำนาจยุบสภากรุงเทพมหานครได้อีกด้วย ส่วนอำนาจที่ฝ่ายสภากรุงเทพมหานคร จะถ่วงรั้งอำนาจของฝ่ายบริหารนั้นมีน้อยมาก และได้ถูกกำหนดขั้นตอนและขอบเขตไว้จำกัดจน ทำให้ขาดความสำคัญ ขาดน้ำหนักที่ฝ่ายสภากรุงเทพมหานครจะใช้อำนาจถ่วงรั้งฝ่ายบริหาร ให้เกิดผลอย่างจริงจัง เช่น สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจในการตั้งกระทู้ถามหรือเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้ฝ่ายบริหารแถลงข้อเท็จจริงได้ แต่ฝ่ายบริหารมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถาม หรือยกเลิกการเปิดอภิปรายทั่วไปได้ ถ้าเห็นว่าเป็นการไม่สมควร หรืออาจเป็นผลเสียหายแก่ ประโยชน์ของทางราชการ ซึ่งเงื่อนไขเช่นนี้ เป็นเงื่อนไขที่มีขอบเขตกว้างขวางจนทำให้ ฝ่ายบริหารอยู่ในฐานะที่จะเพิกเฉยต่อใช้อำนาจของสภากรุงเทพมหานครได้หรือการใช้อำนาจ สภากรุงเทพมหานครที่จะเสนอมติขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอให้คณะรัฐมนตรีสั่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง ก็มีหลักเกณฑ์กำหนดไว้ในลักษณะที่ ฝ่ายสภากรุงเทพมหานครจะใช้อำนาจเช่นนี้ได้ยาก กล่าวคือ จะต้องเป็นกรณีที่ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครได้กระทำความผิดอย่างร้ายแรงเท่านั้น ซึ่งการที่จะใช้อำนาจนี้ได้จะต้องมีการลงมติไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด เป็นต้น ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยละเอียดไว้แล้วในบทที่ 3

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ เพื่อสอบถามถึงความคิดเห็นของฝ่ายบริหารและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับลักษณะ ของความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการทดสอบสมมติฐานของผู้วิจัยที่ว่า "ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานครมีลักษณะที่ฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติ" โดยจะแสดงถึงความคิดเห็นของฝ่ายบริหารกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้อย่างไร

ในการที่จะศึกษาทัศนคติของฝ่ายบริหารและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่า มีความคิดเห็นอย่างไรต่อลักษณะของความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ฝ่ายตามที่กฎหมายกำหนดไว้ นั้น เราก็ควรที่จะศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่ายตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายเสียก่อนว่า ทั้งฝ่ายบริหารและสมาชิกสภา มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายฉบับดังกล่าวเพียงใด

ซึ่งจากการศึกษาวิจัย พบว่า ทั้งฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาต่างก็มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของตนและของฝ่ายตรงข้ามเป็นส่วนใหญ่ โดยฝ่ายบริหารตอบว่า มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของตนและของสมาชิกสภาเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตอบว่า มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของตนและของฝ่ายบริหารเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 87.2 ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารและ
สภากรุงเทพมหานครตามกฎหมาย

| ประเภท | คำตอบ | | | รวม | จำนวน ผู้ตอบ |
|------------------|---------------|----------|-----------|-----|-----------------|
| | เข้าใจอย่างดี | พอเข้าใจ | ไม่เข้าใจ | | |
| ฝ่ายบริหาร | 100 | - | - | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 87.2 | 12.8 | - | 100 | 39 |

จากการที่ฝ่ายบริหารและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความรู้และความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของตนและของฝ่ายตรงข้ามตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 เป็นส่วนใหญ่ตนเอง จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาว่า พวกเขามีความคิดเห็นต่ออำนาจของสภากรุงเทพมหานครในการควบคุมการบริหารงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพียงใด

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า กฎหมายให้อำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหารแก่สภามากอยู่แล้ว ในขณะที่สมาชิกสภาส่วนใหญ่เห็นว่า กฎหมายให้อำนาจแต่พอเหมาะพอควรเท่านั้น ทั้งนี้ โดยที่ฝ่ายบริหาร ตอบว่า กฎหมายให้อำนาจในการควบคุมแก่สภามาก คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภา ตอบว่า กฎหมายให้อำนาจแต่เพียงพอสมควรเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 66.7 ตามที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงความเห็นเกี่ยวกับอำนาจของสภากรุงเทพมหานครในการ
ควบคุมผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

| ประเภท | คำตอบ | | | รวม | จำนวน ผู้ตอบ |
|------------------|-------|---------|------|-----|-----------------|
| | มาก | พอเหมาะ | น้อย | | |
| ฝ่ายบริหาร | 100 | - | - | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 20.5 | 66.7 | 12.8 | 100 | 35 |

สำหรับอำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหารของสภากรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครนั้น ที่สำคัญก็ได้แก่ อำนาจในการตั้งกระตุ้มตาม มาตรา 36 การเปิดอภิปรายทั่วไป โดยไม่มีการลงมติตามมาตรา 37 อำนาจในการเป็น คณะกรรมการของสภา ตามมาตรา 41 และอำนาจในการพิจารณางบประมาณ ซึ่งอำนาจ ต่าง ๆ เหล่านี้ ต่างก็เป็นบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร จึงเป็นเรื่องที่ น่าศึกษาว่า ฝ่ายบริหารและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความเห็นเกี่ยวกับอำนาจเหล่านี้ อย่างไร

ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหารของสภากรุงเทพมหานครด้วยการ ตั้งกระตุ้มตามมาตรา 36 และการเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา 37 พบว่า ฝ่ายบริหาร และสมาชิกสภาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อำนาจของสภากรุงเทพมหานครในการควบคุมฝ่าย บริหารตามมาตรา 36 และ มาตรา 37 มีความเหมาะสมที่อยู่แล้ว โดยฝ่ายบริหารมีความ

เห็นว่า เหมาะสมคืออยู่แล้ว ร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภา เห็นว่า มีความเหมาะสมคืออยู่แล้ว ร้อยละ 56.4 และเห็นว่า ยังไม่เหมาะสม ร้อยละ 43.6 ดังให้นำเสนอในตารางต่อไป

ตารางที่ 3 แสดงความเห็นในการควบคุมฝ่ายบริหาร ตามมาตรา 36 และ มาตรา 37

| ประเภท | คำตอบ | | รวม | จำนวนผู้ตอบ |
|------------------|-------------|---------------|-----|-------------|
| | เหมาะสมแล้ว | ยังไม่เหมาะสม | | |
| ฝ่ายบริหาร | 100 | - | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 56.4 | 43.6 | 100 | 39 |

สำหรับเหตุผลของผู้ที่ตอบว่า การควบคุมฝ่ายบริหารของสภา ตามมาตรา 36 และ มาตรา 37 มีความเหมาะสมแล้ว มีดังนี้คือ

1. สภาได้ทราบข้อเท็จจริงในการปฏิบัติ และการเปิดอภิปรายทั่วไปก็จะทำให้สภาแสดงความสนใจ และให้ข้อคิดเป็นในทางปฏิบัติที่เหมาะสมไว้ด้วย
2. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ถ้าให้อำนาจสภามากเกินไปจะทำให้มีการเปลี่ยนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครบ่อย ๆ และไม่เป็นการถ่วงดุลย์อำนาจในการบริหารกับสภา

3. การอภิปรายทั่วไปจะเป็นเครื่องชี้ให้ประชาชนเห็นว่าใครเป็นฝ่ายถูกหรือผิด
4. การตั้งกระทู้ถามหรือเปิดอภิปรายทั่วไปจะทำให้เรื่องที่ตั้งกระทู้ถามชัดเจนขึ้น และหมดข้อสงสัยตามระบอบประชาธิปไตย
5. สภาเพียงชี้แจงข้อบกพร่อง และช่วยกันแก้ไขปัญหาของกรุงเทพมหานครก็เพียงพอแล้ว
6. ฝ่ายบริหารได้มีโอกาสตอบข้อซักถาม และทราบว่าจะปฏิบัติหรือแก้ไขอย่างไร การลงมติไม่ไว้วางใจจะก่อให้เกิดความแตกแยก
7. เป็นการรังแกถ่วงดุลย์อำนาจซึ่งกันและกัน
8. ถ้าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครของพรรค/กลุ่มการเมืองใดมีเสียงข้างมากและถ้ากฎหมายเปิดโอกาสให้มีการลงมติไม่ไว้วางใจได้ สมาชิกสภาเหล่านั้นก็อาจถือโอกาสลงมติไม่ไว้วางใจ จะเกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

สำหรับเหตุผลของผู้ที่ตอบว่า การควบคุมฝ่ายบริหารของสภากรุงเทพมหานครตามมาตรา 36 และ มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ยังไม่เหมาะสม ได้ให้เหตุผลพอสรุปได้ดังนี้

1. ถ้าไม่มีการลงมติไม่ไว้วางใจผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแล้ว จะทำให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ให้ความสำคัญต่อสภากรุงเทพมหานคร
2. ควรจะให้มีการลงมติไม่ไว้วางใจผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพราะจะเป็นการช่วยเสริมในการพิจารณาตามมาตรา 52 (8) และเพื่อจะได้ทราบถึงผลงานที่ผ่านมาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่าได้รับความไว้วางใจจากสภาหรือไม่เพียงใด
3. การตั้งกระทู้ถามและการเปิดอภิปรายทั่วไปของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครนั้น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะตอบชี้แจงหรือไม่ก็ได้ จะฟังการอภิปรายหรือไม่ก็ได้

นายสุวรรณ แดงบัว สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า¹

"โดยส่วนตัว คิดว่าในสภาท้องถิ่นไม่น่าจะให้มีการลงมติไม่ไว้วางใจ เราต้องยอมรับว่า ฝ่ายบริหารและสภากรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งที่นี่ ถ้าเรามีมติไม่ไว้วางใจแล้วฝ่ายบริหารต้องลาออก ผมคิดว่า ถ้าเป็นเช่นนั้นต่างฝ่ายต่างจะถืออำนาจว่าตนมาจากความไว้วางใจของประชาชน...และก็อาจจะใช้อำนาจดังกล่าวในการที่จะทำให้มัน เจ้งไปด้วยกันทั้งสองฝ่าย"

นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์มีความเห็นว่า

"...การอภิปรายโดยไม่มีการลงมติ มันก็ไม่มีผลอะไรขึ้นมาเท่าไร เพราะได้เพียงแต่พูด ถ้าได้มีการแก้ไขให้มีการลงมติได้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก็จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเอง ถ้ากฎหมายกำหนดให้ลงมติแล้วให้ผู้ว่าฯ ออก หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอีกครั้งหนึ่งก็จะดีกว่าที่จะอภิปรายโดยทั่วไปแล้วไม่มีการลงมติอะไรเกิดขึ้น"

¹ สุวรรณ แดงบัว, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์, สัมภาษณ์, เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2530.

นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง เห็นว่า 2

"ผมเห็นว่ากฎระเบียบที่วางไว้เป็นเรื่องที่ถูกต้องแล้ว เหตุผลคือ การอภิปรายคำว่าไม่ไว้วางใจไม่มี เพราะว่า เราไม่ได้เลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมาเป็นฝ่ายบริหาร นี่เป็นการเลือกตั้งโดยตรง การที่วางใจไม่ไว้วางใจนี้ ในความรู้สึกของผู้ที่ไม่ได้อยู่ในฝ่ายบริหารก็ย่อมมีความรู้สึกว่า อย่างนี้บิบบไม่ได้ บังคับไม่ได้ ถามว่าจะบีบอะไร บังคับอะไร เขาก็ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชน ไม่เหมือนกับรัฐบาลที่มาจากมติข้างมากของ ส.ส. อย่างนั้นมีอำนาจที่จะลงมติไม่ไว้วางใจไม่ให้กฎหมายผ่านได้ แต่ประชาชนเลือกโดยตรงตนเอง พอใจกฎหมายที่เป็นอยู่ ถ้าหากเราให้มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจ หรือลงมติขับไล่ได้ ก็เห็นว่าจะสร้างความปั่นป่วน ครั้งนี้เป็นทดสอบให้เห็นว่าฝ่ายบริหารมีเสียงข้างน้อย ฝ่ายสภามีเสียงข้างมากของอีกพรรคหนึ่ง ถ้ายังงั้นก็ไม่สามารถบริหารได้ เข้ามาแล้วก็ยุบ ต้องเลือกตั้งใหม่เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ และยังไม่ทันที่จะได้แสดงความสามารถ หรือทำอะไรให้ดีเลยขณะนี้ถูกต้องแล้วครับ"

จากการที่ได้นำเสนอมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ของฝ่ายบริหารและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีความเห็นว่า อำนาจของสภากรุงเทพมหานครในการควบคุมฝ่ายบริหารตามมาตรา 36 และมาตรา 37 มีความเหมาะสมคืออยู่แล้ว

2 ศราวุฒิ ปฤชาบุตร, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง,
สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2530.

อย่างไรก็ตาม สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่มีความเห็นว่า การควบคุมดังกล่าว ตามกฎหมายยังไม่มีที่เหมาะสม มีอยู่ถึงร้อยละ 43.6 ซึ่งก็นับว่าเป็นจำนวนที่ไล่เรียงกับ สมาชิกสภาที่มีความเห็นว่าเหมาะสม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าน่าที่จะศึกษาถึงทัศนคติ ของสมาชิกสภาเหล่านี้ว่า เขามีความเห็นว่ากฎหมายควรที่จะเพิ่มอำนาจอื่นใดให้กับสภาใน การควบคุมฝ่ายบริหารอีกหรือไม่

จากการศึกษาวิจัย พบว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่มีความเห็นว่า อำนาจใน การควบคุมฝ่ายบริหารของสภายังไม่เหมาะสม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรที่จะเพิ่มอำนาจ โดยให้มีการลงมติไม่ไว้วางใจฝ่ายบริหารได้ เช่นเดียวกับในรัฐสภา โดยคิดเป็นร้อยละ 80 ดังที่ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงความเห็นของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่เห็นควรให้เพิ่ม อำนาจสภาในการควบคุมฝ่ายบริหาร

| อำนาจที่ควรเพิ่มให้กับสภา | ร้อยละ | จำนวนผู้ตอบ |
|--|--------|-------------|
| 1. ให้มีการเปิดอภิปรายลงมติไม่ไว้วางใจอันมีผล ให้ฝ่ายบริหารต้องพ้นจากตำแหน่ง | 80.00 | 12 |
| 2. ให้ประชาชนลงมติกดดันผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยผ่านสภากรุงเทพมหานคร | 13.30 | 2 |
| 3. อื่น ๆ | 6.7 | 1 |
| รวม | 100 | 15 |

นอกจากนี้ อำนาจของสภากรุงเทพมหานครตามมาตรา 41 ที่ระบุว่า "คณะกรรมการของสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจเรียกเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครมาแสดงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำ หรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาผู้นั้นได้ ทั้งนี้ จะกระทำนอกสมัยประชุมของสภากรุงเทพมหานครก็ได้..." ก็เป็นอำนาจในการควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหารโดยวิธีทางสภาได้อีกทางหนึ่งนั้นซึ่งในทางปฏิบัติแล้วเราควรพิจารณาว่า อำนาจดังกล่าวสภากรุงเทพมหานครสามารถใช้อย่างใด ผลเพียงใด

จากการศึกษา พบว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า อำนาจของคณะกรรมการของสภาตามมาตรา 41 มีผลอย่างมากต่อการควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ร้อยละ 66.7 และเห็นว่ามีผลเล็กน้อยถึงไม่มีผลเลย ร้อยละ 33.3 ส่วนสมาชิกสภาที่มีความเห็นว่า อำนาจในการควบคุมตามมาตราดังกล่าว มีผลแต่เพียงเล็กน้อยถึงไม่มีผลเลย ร้อยละ 64.1 ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงถึงการใช้อำนาจของคณะกรรมการสภา ตามมาตรา 41

| ประเภท | คำตอบ | | รวม | จำนวนผู้ตอบ |
|------------------|--------------|--------------|-----|-------------|
| | มีผลอย่างมาก | มีผลเล็กน้อย | | |
| ฝ่ายบริหาร | 66.70 | 33.30 | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 35.90 | 64.10 | 100 | 39 |

นั่นคือ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ในทางปฏิบัติแล้ว อำนาจของสภากรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 41 ใช้ได้ผลเพียงเล็กน้อยถึงใช้ไม่ได้ผลเลย สำหรับสาเหตุที่ทำให้คณะกรรมการของสภากรุงเทพมหานครใช้อำนาจตามมาตรา 41 ไม่ได้ผลอย่างเต็มที่นั้น จากการศึกษา พบว่า เกิดจากการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ไม่ให้ความร่วมมือ ในการส่งเจ้าหน้าที่มาให้ข้อเท็จจริงต่อสภาและเกิดจากการที่กฎหมายไม่ได้กำหนดบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนการเรียกตัวของคณะกรรมการสภา โดยคิดเป็นร้อยละ 40.7 ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงสาเหตุที่ทำให้คณะกรรมการของสภาฯ ใช้อำนาจอย่างไม่ได้ผลเต็มที่

| สาเหตุ | ฝ่ายบริหาร | สภาฯ |
|--|------------|------|
| 1. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ให้ความร่วมมือในการส่งเจ้าหน้าที่มาให้ข้อเท็จจริง | - | 33.3 |
| 2. กฎหมายไม่ได้กำหนดบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนการเรียกตัวของคณะกรรมการสภา | 100 | 25.9 |
| 3. ทั้งข้อ 1 และ ข้อ 2 | - | 40.7 |
| รวม | 100 | 100 |
| จำนวนผู้ตอบ | 1 | 27 |



เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรุงเทพมหานครผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ได้ให้ความเห็นว่า

"...ในข้อเท็จจริงแล้ว อำนาจของสภากรุงเทพมหานครในการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารโดยการตั้งคณะกรรมการของสภานั้น มักจะถูกฝ่ายบริหารยับยั้ง ทั้งนี้เพราะฝ่ายบริหารมีหนังสือเวียนถึงข้าราชการกรุงเทพมหานครทุกคนว่า หากได้รับหนังสือเรียกตัวจากคณะกรรมการของสภากรุงเทพมหานครเพื่อไปให้ความเห็นหรือแถลงข้อเท็จจริงต่อสภา เจ้าหน้าที่ผู้นั้นก็ต้องมาขออนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสียก่อน ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการของสภาฯ ได้ทำหนังสือเรียกตัวเจ้าหน้าที่มาให้ความเห็นและแถลงข้อเท็จจริงต่อสภา เจ้าหน้าที่ผู้นั้นก็ต้องทำหนังสือรายงานไปยังผู้บังคับบัญชา เรื่อยไปจนถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อขออนุญาต แต่ปรากฏว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่อนุญาต ทั้ง ๆ ที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ก็ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 41 ว่า คณะกรรมการของสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจเรียกเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำ หรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาผู้นั้นได้ ซึ่งในข้อเท็จจริงคณะกรรมการสภาเรียกตัวมาแล้ว แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่อนุญาตให้มา คณะกรรมการสภาทำอะไรไม่ได้ เนื่องจากไม่มีโทษกำหนดไว้..."

นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์
มีความเห็นว่า

"...ตามมาตรา 41 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ยังเป็นการควบคุมได้อย่างไม่เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจาก ยังไม่ได้กำหนดบทลงโทษ ดังนั้น การที่คณะกรรมการของสภาได้เรียกตัวเจ้า

หน้าที่เพื่อมาให้ข้อเท็จจริงต่อสภา ซึ่งในปัจจุบันนี้ทางผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้ตีความว่า จะต้องได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายบริหารก่อน จึงจะมาแถลงข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการสภาได้ ซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพราะกฎหมายระบุไว้อย่างชัดเจนว่า คณะกรรมการสภามีอำนาจ เรียกเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำ หรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาผู้นั้นได้ แต่ในความเป็นจริงปรากฏว่า หากในการสอบสวนนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้หลักผู้ใหญ่ของกรุงเทพมหานคร และทางสภาไปเรียกตัวเจ้าหน้าที่มาให้ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมการสภา และเจ้าหน้าที่นั้นต้องไปรายงานต่อข้าราชการระดับสูงก่อนจึงจะมาแถลงต่อคณะกรรมการสภา ซึ่งในกรณีเช่นนี้ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นก็ไม่อยากมาให้ข้อเท็จจริง ประการต่อมา ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะมา เขาก็คงไม่กล้าให้ข้อเท็จจริง หรือผู้ใหญ่อาจจะไม่ให้มา เช่นนี้เป็นต้น ดังนั้นผมเห็นว่าอันนี้เป็นข้อบกพร่องที่เราไม่สามารถควบคุมได้เต็มที่ ซึ่งในเรื่องนี้ควรจะแก้ไขโดยระบุในพระราชบัญญัติให้ชัดเจนว่า เจ้าหน้าที่ทุกระดับของกรุงเทพมหานคร ต้องมาชี้แจงและต้องระบุโทษของการฝ่าฝืนไว้ด้วย" ³

³ องอาจ คล้ามไพบูลย์, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2530.

นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง เห็นว่า ⁴

"...เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผมเห็นว่าเป็นเรื่องตึงเครียดกัน ไม่ใช่ท่านผู้ว่าฯ ตึงแฉ่ง นะครับ ท่านผู้ว่าฯ ได้ออกนโยบายในการปฏิบัติราชการของข้าราชการประจำ ของกรุงเทพมหานครว่า เมื่อถูกทางสภามีหนังสือเชิญให้มาชี้แจงในสิ่งใดก็ตาม ให้ขออนุญาตก่อน และท่านก็มีหนังสือมาถึงสภา บอกถ้าจะทำหนังสือเชิญข้าราชการ มาให้คำชี้แจง ให้ทำหนังสือถึงท่านเอง หรือปลัดกรุงเทพมหานครจะเร็วกว่า ที่นี้ทางคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ทำหนังสือเชิญข้าราชการประจำมาชี้แจงนั้น ก่อนข้าง จะใจร้อน และจะเอาให้ได้อย่างทันที เช่น ยกหูโทรศัพท์เชิญอีก 3 วัน 7 วัน ข้าราชการผู้นั้นไม่สามารถจะขออนุมัติได้ทันที ก็จึงไม่ได้มา แต่ถ้าเพื่อให้เวลา เขาสัก 15 วัน เขาจะต้องทำหนังสือมาถึงปลัดกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพ มหานครจะอนุมัติ หรือไม่อนุมัติ จะต้องบอกเขาว่าจะสอบถามเขาในเรื่องใด จะได้เตรียมข้อมูล ก็ไม่มีใครทำ จะทำถึงตัวเขาโดยตรงเลย บอกให้มา เขา ก็ต้องเสียเวลาทำหนังสือถึงปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตว่าจะมาตอบคำถามอย่างนี้ ขอรับนโยบายว่าจะให้ตอบอย่างไร อย่างนี้เป็นต้น ผมเห็นว่าถูกต้องแล้ว แต่ท่านสมาชิกสภาที่ใจร้อนคล้ายลักษณะของ การแสดงการใช้อำนาจในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง"

⁴ ศราวุฒิ ปฤชาบุตร, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2530.

จากการที่ได้นำมาเสนอมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ เห็นว่า สาเหตุที่ทำให้คณะกรรมการของสภาไม่สามารถใช้อำนาจตามมาตรา 41 ได้อย่างมีผลเต็มที่ เกิดจากการที่กฎหมายไม่ได้กำหนดบทลงโทษของผู้ฝ่าฝืน และจากการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการส่งเจ้าหน้าที่มาให้ข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการของสภา

อำนาจของสภากรุงเทพมหานครที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ อำนาจในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของฝ่ายบริหาร ทั้งนี้เพราะงบประมาณรายจ่าย เป็นหัวใจสำคัญในการที่จะดำเนินกิจการต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อประโยชน์ของประชาชน ซึ่งตามมาตรา 105 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ได้ระบุว่า "ถ้าสภากรุงเทพมหานครไม่เห็นด้วยกับงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร ต้องตั้งคณะกรรมการร่วมกันระหว่างผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณาหาข้อยุติ... ถ้าสภายังไม่เห็นชอบด้วยอีก ให้ร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นอันตกไป ในกรณีนี้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ยุบสภากรุงเทพมหานครได้ ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครร้องขอ" ซึ่งจากการที่กฎหมายกำหนดไว้เช่นนี้ จึงควรที่จะพิจารณาว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร

จากการศึกษา พบว่า ฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาส่วนใหญ่มองเห็นว่า อำนาจในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของสภากรุงเทพมหานครมีความเหมาะสมและเป็นธรรมดีอยู่แล้ว โดยที่ ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า อำนาจดังกล่าวมีความเหมาะสมแล้ว ร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภา เห็นว่า มีความเหมาะสมแล้วเป็นธรรมแล้ว ร้อยละ 65.8 และเห็นว่า ยังไม่เหมาะสมและไม่เป็นธรรม คิดเป็นร้อยละ 34.2 ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 แสดงบทบาทในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของสภากรุงเทพมหานคร

| ประเภท | คำตอบ | | รวม | จำนวนผู้ตอบ |
|------------------|-------------|----------|-----|-------------|
| | ไม่เป็นธรรม | เป็นธรรม | | |
| ฝ่ายบริหาร | - | 100 | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 34.2 | 65.8 | 100 | 38 |

สำหรับเหตุผลของฝ่ายบริหารที่มีความเห็นว่า อำนาจดังกล่าวของสภากรุงเทพมหานครเป็นธรรมและเหมาะสมคืออยู่แล้ว คือ เป็นไปตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือมีการคานอำนาจกันระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานคร

ส่วนเหตุผลของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่มีความเห็นว่า อำนาจในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายของสภากรุงเทพมหานครมีความเหมาะสมและเป็นธรรมแล้วนั้น มีเหตุผลพอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ถือว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ควบคุมการดำเนินงานของกรุงเทพมหานคร ถ้าสภาไม่เห็นด้วยกับงบประมาณก็เท่ากับไม่ไว้วางใจผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึงจำเป็นต้องเลือกตั้งใหม่ โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งยุบสภาตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอ เพื่อให้ประชาชนตัดสินใจ

2. เป็นไปตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ เป็นการคานอำนาจซึ่งกันและกันระหว่างฝ่ายบริหารกับสภา

3. มีการพิจารณาเป็นขั้นเป็นตอน เมื่อสภาไม่เห็นด้วยในขั้นแรกก็มีการตั้งคณะกรรมการร่วมกัน ซึ่งน่าจะได้ทราบเหตุผลซึ่งกันและกันได้อย่างชัดแจ้งและได้ข้อยุติ แต่ถ้าไม่ได้ข้อยุติและสภาไม่เห็นชอบด้วยอีก ร่างข้อบัญญัตินั้นก็ควรตกไป

4. จากการที่ฝ่ายบริหารและสภากรุงเทพมหานครมาจากคนละกลุ่ม/พรรคการเมืองจึงอาจเป็นไปได้ว่า การไม่ผ่านร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น อาจมิใช่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมก็ได้ เพราะอาจจะมีการแก่งแย่งกัน การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณมีขั้นตอนในการดำเนินงานในการพิจารณาอยู่มากมาย ซึ่งฝ่ายสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจตัดลบบางโครงการตามที่ฝ่ายบริหารเสนอมาก็ได้อยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องไม่เห็นด้วยทั้งหมด

สำหรับเหตุผลของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่เห็นว่า อำนาจดังกล่าวของสภายังไม่เหมาะสมและไม่เป็นธรรม โดยให้เหตุผลว่า

1. ควรจะให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจสั่งการยุบสภา มิใช่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย คณะรัฐมนตรีควรเป็นผู้ชี้ขาดว่างบประมาณนั้นเหมาะสมเพียงใด ควรจะยุบสภาหรือปลดผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกันแน่

2. ควรจะให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยใช้ดุลยพินิจในการสั่งให้ยุบสภาเอง โดยที่ไม่ต้องให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครร้องขอ เพราะสภาก็มีศักดิ์ศรีของสภา

3. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจมีความไม่เป็นธรรมในการพิจารณาที่จะยุบสภา

4. การพิจารณาว่างบประมาณนั้น เป็นอำนาจของสภาเท่านั้น

5. การทำงบประมาณของฝ่ายบริหารอาจจะขาดความยุติธรรม เพราะบางครั้งฝ่ายบริหารอาจจะตั้งงบประมาณไว้เพื่อเป็นการหาเสียง เมื่องบประมาณไม่ผ่านก็ถือโอกาส

ยุคสภา ซึ่งช่วงเวลายุคสภา ฝ่ายบริหารมีโอกาสบริหารงานต่อระยะหนึ่ง ซึ่งเป็นการได้เปรียบต่อสภา

จากการที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ได้กำหนดให้สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจในการควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ตามที่ได้อ่านมาแล้วข้างต้นนั้น จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาว่า ในทางปฏิบัติสภากรุงเทพมหานคร สามารถใช้อำนาจดังกล่าวได้ผลมากน้อยเพียงใด

จากการศึกษา พบว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า สภากรุงเทพมหานครสามารถใช้อำนาจในการควบคุมการบริหารคนของฝ่ายบริหารได้โดยมีผลอย่างมาก คิดเป็นร้อยละ 100 ในขณะที่สมาชิกสภาเห็นว่า การใช้อำนาจต่าง ๆ ตามที่ได้อ่านมาแล้วในข้างต้นนั้น สามารถใช้ได้ผลแต่เพียงเล็กน้อย ถึงไม่มีผลเลยเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 76.9 ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 แสดงผลการปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมฝ่ายบริหารของสภากรุงเทพมหานคร

| ประเภท | คำตอบ | | รวม | จำนวนผู้ตอบ |
|------------------|--------------|--------------|-----|-------------|
| | มีผลอย่างมาก | มีผลเล็กน้อย | | |
| ฝ่ายบริหาร | 100 | - | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 23.1 | 76.9 | 100 | 39 |

นายสุวรรณ แดงบัว สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ⁵

"การควบคุมตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 คิดว่า ตามกฎหมายมันยังไม่เพียงพอ เพราะว่า การบริหารงานของกรุงเทพมหานครจริง ๆ แล้วมันแบ่งกันเลย คือ ต่างคนต่างทำ ฝ่ายบริหารก็ทำของเขาสภา ก็ทำของสภา ที่นั่งงานใดก็แล้วแต่ ถ้าต่างคนต่างทำมันก็ไม่น่าจะพอ ถ้าเรามีโอกาสช่วยกัน และกฎหมายไม่บังคับจนเกินไป ก็น่าจะดีกว่าทุกวันนี้"

นายภิญโญ บุญยรัตพันธุ์ รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และ นายสมพงษ์ สู้สกุลอรอด สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ มีความเห็นว่า ⁶

"การควบคุมตามที่กฎหมายกำหนดไม่สามารถที่จะไปบังคับให้เขาทำได้ เพราะถ้าเขาไม่ปฏิบัติ เราก็ไม่มีสิทธิที่จะให้เขาให้โทษเขาได้ ตามปกติถ้าเป็นสภาใหญ่ สภาจะลงมติไม่ไว้วางใจได้ แต่สภาเล็ก เราอภิปรายไม่ไว้วางใจได้ แต่ลงมติไม่ได้ ดังนั้น จึงทำให้เขาออกไม่ได้ ซึ่งปัญหานี้ต้องแก้ไขพระราชบัญญัติ"

⁵ สุวรรณ แดงบัว, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์, สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2530.

⁶ ภิญโญ บุญยรัตพันธุ์, รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และ สมพงษ์ สู้สกุลอรอด สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2530.

แต่ลงมติไม่ได้ ดังนั้น จึงทำให้เขาออกไม่ได้ ซึ่งปัญหานี้ต้องแก้ไขพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ซึ่งตอนนั้นเราตั้งคณะ
กรรมการวิสามัญขึ้นทำการศึกษาเพื่อที่จะแก้ไข เพราะทำให้สภาทำหน้าที่ได้อย่าง
ไม่เต็มที่ที่เขาเขียนมาครั้งที่แล้วนั้น ร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านสภาเมื่อ พ.ศ.
2528 มันยังไม่ละเอียดนัก แต่ก็สมบูรณ์ประมาณ 90 % ซึ่งเมื่อเรามาปฏิบัติ
หน้าที่แล้ว เราจึงรู้ว่ามันยังไม่สมบูรณ์นัก"

นายไพโรจน์ ประเสริฐ ประธานสภากรุงเทพมหานคร ให้ความเห็นว่า

"...สมาชิกสภาก็ได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ในการควบคุมฝ่ายบริหาร
เพราะสมาชิกสภาส่วนใหญ่สังกัดพรรคประชาธิปไตย ส่วนน้อยเป็นกลุ่มรวมพลัง
ซึ่งเป็นฝ่ายบริหาร สมาชิกสภาที่สังกัดพรรคประชาธิปไตยก็ต้องทำหน้าที่อย่าง
เต็มที่ ไม่ใช่ไปอ่อนตามผู้ว่าฯไม่ได้ ผู้ว่าฯ ทำผิดนิดหนึ่งเราก็ต้องกระตุ้น
อันนี้เป็นเรื่องธรรมดา หากสมาชิกสภา มีเสียงส่วนมากที่เป็นคนละฝ่ายกับ
ฝ่ายบริหารก็มีการถ่วงดุลย์อำนาจกัน คือ ฝ่ายบริหารจะทำอะไรนอกกรอบนอกทาง
ไปฝ่ายสภาก็จะควบคุมเลย เพราะมันคนละกลุ่มคนละพวก จะเกิดผลเสียถ้าฝ่าย
บริหารมีเสียงข้างมากในสภา ฝ่ายบริหารจะทำอะไรก็ต้องมีการประชุมกัน จะทำ
อะไรเสียงในสภาก็โอนเอียงตามฝ่ายบริหาร แต่ไม่มีการพูดกัน ฝ่ายบริหาร
จะทำอะไรเราก็ต้องพิจารณา และก็ค้านกันไป...อีกประการหนึ่ง กฎหมาย
กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ต้องแถลงนโยบายต่อสภา ดังนั้น เรา
จึงไม่รู้ว่า เขามีนโยบายอย่างไร แต่สภามีหน้าที่อย่างเดียว คือ รักษาผลประโยชน์
จะทำนอกกรอบกรอบไม่ได้ เพราะฉะนั้น ในปี 2529 ที่ผ่านมานี้ มันจะเกิดดุลย์
อำนาจกัน หมายความว่า ถ้าสภาจะทำอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ฝ่ายบริหารไม่เอาด้วย
ฝ่ายบริหารก็ไม่ทำ ก็ไม่เชื่อฟังตามมติหรือตามรายงานของคณะกรรมการสภา

ตั้งกระทู้ถามมา เขาก็ตอบไปตามหลักเกณฑ์ของเขาว่าอะไรถูก อะไรไม่ถูก ถ้าฝ่ายบริหารทำอะไรไม่ถูก สภาซึ่งเป็นเสียงฝ่ายตรงข้ามก็จะยับยั้ง อะไรถูกเราก็อนุมัติให้ทำ อะไรไม่ถูกเราก็คัดค้าน ทักท้วงไป เพราะฉะนั้น จะมีเสียงบอกว่สภา กับผู้ว่าราชการกรุงเทมหานครขัดกัน ผู้ว่าฯจะทำอย่างนั้น แต่สมาชิกสภาฯ ไม่เห็นด้วย ใช่ แต่มันขัดกันในเรื่องของการถ่วงดุลย์อำนาจในหน้าที่ และผมเชื่อว่า ในสมัยที่ผมเป็นประธานสภาฯ อยู่ที่นี่ สมาชิกสภาฯทำหน้าที่ได้เต็มที่ เพราะ เราคนละฝ่ายกัน เราจะไม่ยอมอ่อนโอนผ่อนปรนให้เลย" ⁷

จากการที่สมาชิกสภากรุงเทมหานครไม่สามารถที่จะใช้อำนาจในการควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหารได้อย่างมีผลเต็มที่ จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาว่า เป็นเพราะสาเหตุอะไรจึงเป็นเช่นนั้น

จากการศึกษา พบว่า สาเหตุที่ทำให้สภาใช้อำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหารอย่างไม่ได้ผลเต็มที่เกิดจาก สาเหตุสำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรกเกิดจาก การที่กฎหมายให้อำนาจผู้ว่าราชการกรุงเทมหานครมากเกินไป ประการที่สองเกิดจากคะแนนนิยมที่ผู้ว่าฯได้รับจากการเลือกตั้ง และประการที่สามเกิดจาก บุคคลิกภาพส่วนตัวของผู้ว่าราชการกรุงเทมหานครเอง ซึ่งรายละเอียดสามารถพิจารณาได้จากตารางต่อไปนี้

⁷ ไพโรจน์ ประเสริฐ, ประธานสภากรุงเทมหานคร สมาชิกสภากรุงเทมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์, สัมภาษณ์, เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2530.

ตารางที่ 9 แสดงสาเหตุที่ทำให้สภาใช้อำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหาร
อย่างไรไม่ได้ผลเต็มที่

| สาเหตุ | ร้อยละ | จำนวน ผู้ตอบ |
|---|--------|-----------------|
| 1. กฎหมายให้อำนาจผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มากจนเกินไป | 22.6 | 7 |
| 2. คะแนนนิยมที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับ จากการเลือกตั้ง | 19.4 | 6 |
| 3. บุคคลิกภาพส่วนตัวของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร | 16.1 | 5 |
| 4. การขาดความรู้ความสามารถของสมาชิกสภา | 3.2 | 1 |
| 5. ทุกข้อที่กล่าวมาข้างต้น | 16.1 | 5 |
| 6. เฉพาะข้อ 1, 2 และ 3 รวมกัน | 6.5 | 2 |
| 7. เฉพาะข้อ 2, 3 และ 4 รวมกัน | 12.9 | 4 |
| 8. เฉพาะข้อ 2 และ 3 รวมกัน | 3.2 | 1 |
| รวม | 100 | 31 |

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ระดับสูงผู้หนึ่งของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้อง
ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

"...ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีบทบาทต่อประชาชนมากกว่าสมาชิกสภา
กรุงเทพมหานคร สภาเป็นแต่เพียงที่ผ่านกฎหมาย ซึ่งฝ่ายบริหารมีอำนาจมากกว่า
ถ้าสภาทำอะไรผิดไป เขา (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) ก็จะฟ้องประชาชน
มากกว่า...และถ้าท่าน (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) ทะเลาะกับสมาชิกสภา
ก็จะอ้างว่า ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนทั่วทั้งกรุงเทพมหานครผิดกับสมาชิก
สภาซึ่งมาจากเพียงเขตเดียว ซึ่งแสดงว่าท่านมั่นใจในคะแนนนิยมของท่านมาก...
นอกจากนี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ค่อยประนีประนอมกับฝ่ายสภา ท่าน
แข็งเกินไป เช่น สมัยก่อนชาวต่างประเทศเขาส่งหนังสือเชิญสมาชิกสภาไปดูงาน
ซึ่งสามารถเบิกได้ตามกฤษฎีกา ตามสิทธิ มีค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเครื่องบิน ค่าอะไร
ต่ออะไร ที่นี้พอทำเรื่องขอเบิกค่าเดินทาง ท่านก็บอกว่าไม่ให้ ยังไง ๆ ก็ไม่ให้..."⁸

นั่นคือ จากการสัมภาษณ์และการออกแบบสอบถาม พบว่า สาเหตุที่ทำให้การควบคุม
การบริหารงานของฝ่ายบริหารของสภากรุงเทพมหานครไม่ได้ผลอย่างเต็มที่ เกิดจากการที่
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ใ้บัญญัติให้ผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานครมีอำนาจมากจนเกินไป ประกอบกับการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
มีความมั่นใจในคะแนนเสียงจากประชาชนเป็นอย่างมากจนสามารถนำมาอ้างเป็นข้อต่อสู้กับ
ความเห็นคัดค้านของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครได้ เป็นส่วนใหญ่

⁸ เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรุงเทพมหานคร ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง, สัมภาษณ์

จากการออกแบบสอบถาม เพื่อสอบถามถึงความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของสภากรุงเทพมหานครสำหรับการปกครองในรูปแบบของกรุงเทพมหานครว่า มีความจำเป็นอย่างไรหรือไม่ พบว่า ทั้งฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาเห็นว่า สภากรุงเทพมหานครมีความจำเป็นมากต่อการปกครองในรูปแบบกรุงเทพมหานคร โดยที่ฝ่ายบริหาร เห็นว่า จำเป็นถึงจำเป็นมากร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภา เห็นว่า จำเป็นมากร้อยละ 100 ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าสภากรุงเทพมหานครมีความจำเป็นสำหรับการปกครองในรูปแบบกรุงเทพมหานครอย่างไร

| ประเภท | คำตอบ | | รวม | จำนวนผู้ตอบ |
|------------------|-----------|-----------|-----|-------------|
| | จำเป็นมาก | ไม่จำเป็น | | |
| ฝ่ายบริหาร | 100 | - | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 100 | - | 100 | 39 |

สำหรับเหตุผลของฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาที่เห็นว่า สภากรุงเทพมหานครมีความจำเป็นต่อการปกครองในรูปแบบกรุงเทพมหานครในปัจจุบันเป็นอย่างมากนั้น ใต้ให้เหตุผลพอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยย่อมต้องมีการควบคุมจากฝ่ายนิติบัญญัติซึ่ง

เป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น

2. คอยควบคุมฝ่ายบริหารให้บริหารงานตรงกับความต้องการของประชาชนและเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ

3. ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการบริหารและนิติบัญญัติ

4. เป็นการถ่วงดุลย์อำนาจกับฝ่ายบริหาร เพื่อตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

5. เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

6. สภากรุงเทพมหานครมีหน้าที่หลักในการตรากฎหมาย เพื่อให้ฝ่ายบริหารใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารกรุงเทพมหานคร จึงมีความจำเป็นมากต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของกรุงเทพมหานคร

นั่นคือ ทั้งฝ่ายบริหารและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความเห็นว่า สภากรุงเทพมหานครมีความจำเป็นและจำเป็นมากในการปกครองในรูปแบบกรุงเทพมหานคร

นอกจากนี้ ในการสอบถามถึง ความคิดเห็นต่อระบบการปกครองของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน พบว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า ระบบการปกครองของกรุงเทพมหานครในปัจจุบันมีความเหมาะสมคืออยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 100 ในขณะที่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความเห็นว่า ควรที่จะมีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองของกรุงเทพมหานครเสียใหม่ ร้อยละ 55.3 และเห็นว่า ระบบการปกครองในปัจจุบันคืออยู่แล้ว ร้อยละ 44.7 ดังจะเห็นได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 แสดงความเห็นต่อระบบการปกครองกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน

| ประเภท | คำตอบ | | รวม | จำนวนผู้ตอบ |
|------------------|----------------|-------------|-----|-------------|
| | ควรเปลี่ยนแปลง | เหมาะสมแล้ว | | |
| ฝ่ายบริหาร | - | 100 | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 55.3 | 44.7 | 100 | 39 |

สำหรับผู้ที่เห็นควรให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดองค์การปกครองของกรุงเทพมหานครนั้น ได้ให้เหตุผลพอสรุปได้ว่า หากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นคนละพวกกันแล้ว การบริหารงานจะดำเนินไปอย่างไม่ดีพอเท่าที่ควร ส่วนผู้ที่เห็นว่าไม่ควรจะเปลี่ยนแปลง ได้ให้เหตุผล ดังนี้คือ

1. ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติมีการแยกอำนาจ และตรวจสอบซึ่งกันและกัน
2. ก่อให้เกิดเอกภาพ ไม่ทำให้สมาชิกสภาแสวงหาตำแหน่งและอำนาจทางการบริหาร
3. ประชาชนได้เป็นผู้เลือกตั้งทั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภา

นั่นคือ ส่วนใหญ่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความเห็นว่าควรที่จะมีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองของกรุงเทพมหานครเสียใหม่ ในขณะที่ ฝ่ายบริหารเห็นว่าระบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นคืออยู่แล้ว



สำหรับสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ให้ความเห็นว่า ระบบการปกครองของ กรุงเทพมหานครควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงนั้น ได้ให้ความเห็นว่าควรที่จะเปลี่ยนแปลงไป ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 แสดงความเห็นของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่เห็นควร ให้มีการเปลี่ยนแปลง

| รูปแบบ | ร้อยละ | จำนวน ผู้ตอบ |
|--|--------|-----------------|
| 1. แบบระบบรัฐสภา | 77.3 | 17 |
| 2. แบบคณะกรรมการ (รวมฝ่ายบริหารและ ฝ่ายนิติบัญญัติ เข้าด้วยกัน) | 18.2 | 4 |
| 3. แบบผู้จัดการ (โดยการจ้างนักบริหาร อาชีพเข้ามาดำเนินการ) | 4.5 | 1 |
| รวม | 100 | 22 |

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองของกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 77.3 อาจจะให้สภา มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจ และลงมติให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งได้ตามระบบรัฐสภา ร้อยละ 18.2 เห็นว่า ควรจะมีการรวมฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติเข้าด้วยกัน

แบบคณะกรรมการ และร้อยละ 4.5 เห็นว่า ควรจะใช้ระบบผู้จัดการเข้ามาบริหารกิจการ
ของกรุงเทพมหานคร จะเห็นได้ว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่อยากจะให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองของกรุงเทพมหานครเสียใหม่ ส่วนใหญ่อยากจะให้เปลี่ยนเป็นแบบ
ระบบรัฐสภา

ในกรณีการสอบถามถึงความเห็นเกี่ยวกับการให้ประชาชนลงมติถอดถอนผู้ว่า
ราชการกรุงเทพมหานคร พบว่า ทั้งฝ่ายบริหารและสมาชิกสภา ส่วนใหญ่ ไม่เห็นด้วยกับการ
ที่จะให้ประชาชนลงมติถอดถอนผู้ว่าฯ โดยฝ่ายบริหาร เห็นว่า ไม่ควรจะให้มีการถอดถอน
ผู้ว่าฯ ร้อยละ 66.7 ส่วนสมาชิกสภา เห็นว่า ไม่ควรจะให้ประชาชนถอดถอน ร้อยละ
63.9 ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 แสดงความเห็นในการให้ประชาชนลงมติถอดถอนผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร

| ประเภท | คำตอบ | | รวม | จำนวน ผู้ตอบ |
|------------------|-------|--------|-----|-----------------|
| | ควร | ไม่ควร | | |
| ฝ่ายบริหาร | 33.3 | 66.7 | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 36.1 | 63.9 | 100 | 36 |

สำหรับผู้เห็นว่า ไม่ควรที่จะให้มีการลงมติถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ให้มีเหตุผลพอสรุปได้ดังนี้

1. จะก่อให้เกิดความวุ่นวาย และสิ้นเปลืองงบประมาณในการเลือกตั้ง
2. ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนใดไม่รับผิดชอบในการบริหารงานต่อ
ประชาชน ก็จะไม่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งต่อไปอยู่แล้ว
3. จะทำให้เวลาการทำงานของผู้ว่าฯ ส่วนหนึ่ง ใช้ในการหาเสียงอยู่ตลอดเวลา
4. จะทำให้เกิดการเปลี่ยนตัวผู้ว่าฯ ง่าย และทำให้การบริหารงานของกรุงเทพ
มหานครไม่ต่อเนื่องกัน
5. ประชาชนมีหลายระดับชั้น ยากต่อการใช้ความรู้ความสามารถตัดสินปัญหาทุกตัว
คน เกรงจะเป็นแบบพวกมากลากไปโดยไม่มีความคิดเห็นใด ๆ
6. สมาชิกสภากรุงเทพมหานครได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนเหมือนผู้ว่า
ราชการกรุงเทพมหานคร ฉะนั้น สมาชิกสภาสามารถทำหน้าที่แทนประชาชนได้อย่างถูกต้อง
แล้ว
7. เกรงว่าผู้ลงมติจะไม่ไปใช้สิทธิ์ทั่วกัน จะไม่เป็นธรรม
8. กฎหมายได้กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว

สำหรับเหตุผลของผู้ที่เห็นว่าสมควรที่จะให้ประชาชนลงมติถอดถอนผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานครได้นั้น มีพอสรุปได้ดังนี้ คือ ประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพ
มหานครมาโดยตรง จึงควรมีสิทธิถอดถอนผู้ว่าฯ ได้เช่นกัน

นั่นคือ ส่วนใหญ่ของฝ่ายบริหารและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความเห็นตรง
กันว่า ไม่ควรที่จะให้ประชาชนลงมติถอดถอนผู้ว่าฯ ดังเหตุผลจากแบบสัมภาษณ์และจากแบบ
สอบถามตามที่ได้นำมากล่าวไว้ในตอนต้น

จากที่ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ทั้งจากการวิเคราะห์พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งรายละเอียดได้นำเสนอไว้ในบทที่ 3 และจากการสัมภาษณ์และออกแบบสอบถาม ทั้งฝ่ายบริหาร สมาชิกสภากรุงเทพมหานครและข้าราชการกรุงเทพมหานครผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ฝ่ายนิติบัญญัติหรือสภากรุงเทพมหานครไม่สามารถควบคุมฝ่ายบริหารได้ ไม่มีบทบัญญัติที่เป็น การถ่วงรั้งอำนาจ (checks and balances) อย่างเพียงพอจึงทำให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติ

นั่นคือ เป็นการยืนยันในสมมติฐานของผู้วิจัยที่ว่า "ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานครมีลักษณะที่ฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือกว่าฝ่ายนิติบัญญัติ" นั่นเอง

2. สมมติฐานข้อที่ 2 "จากการที่ฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติจึงทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ ในลักษณะที่ฝ่ายนิติบัญญัติจะทำการหน่วงเหนี่ยวการทำงานของฝ่ายบริหาร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองและถ่วงดุลย์อำนาจกับฝ่ายบริหาร"

จากลักษณะโครงสร้างขององค์กรตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ซึ่งได้กำหนดให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งจากผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2528 ปรากฏผลดังนี้ คือ

1. ฝ่ายบริหารของกรุงเทพมหานคร คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้แก่ พลตรีจำลอง ศรีเมือง สังกัดกลุ่มรวมพลัง และต่อมาผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้

ประกาศแต่งตั้งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 คน ดังนี้^๙

| | |
|--------------------------------|-------------------------|
| 1.1 ร้อยโทหญิงหรรษา แก้วบัณฑิต | รองผู้ว่าฯ ฝ่ายบริหาร |
| 1.2 นายวิชา จิวาลัย | รองผู้ว่าฯ ฝ่ายโยธา |
| 1.3 นายแพทย์ฉลาด ธีรพัฒน์ | รองผู้ว่าฯ ฝ่ายการแพทย์ |
| 1.4 นางอาภรณ์ พุกกะมาน | รองผู้ว่าฯ ฝ่ายการศึกษา |

2. ฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานคร คือ สภากรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร จำนวน 54 คน ใน 24 เขต จากพรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ดังนี้คือ

| | |
|--------------------------|-------|
| 2.1 พรรคประชาธิปัตย์ | 35 คน |
| 2.2 กลุ่มรวมพลัง | 9 คน |
| 2.3 พรรคประชากรไทย | 6 คน |
| 2.4 กลุ่มกรุงเทพก้าวหน้า | 1 คน |
| 2.5 พรรคมวลชน | 1 คน |
| 2.6 กลุ่มพัฒนารัฐวิรูฒนะ | 1 คน |
| 2.7 อิสระ | 1 คน |
| รวม | 54 คน |

^๙ ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2528.

| เขต | รายชื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร | สังกัดพรรค/กลุ่ม |
|-------------------------|-------------------------------|------------------------|
| 1. เขตพระนคร | นายยรรยง กุเกษมกิจ | ประชาธิปัตย์ |
| 2. เขตบ่อนปรามศัตรูพ่าย | นายไพโรจน์ ประเสริฐ | ประชาธิปัตย์ |
| 3. เขตสัมพันธวงศ์ | นายมหินทร์ ตันบุญเพิ่ม | ประชาธิปัตย์ |
| 4. เขตบางรัก | นายประสาน หวังรัตนปราณี | ประชาธิปัตย์ |
| 5. เขตหนองจอก | นายไพฑูรย์ อิศระเสรีพงษ์ | กลุ่มกรุงเทพก้าวหน้า |
| 6. เขตมีนบุรี | นายเฉลิม บำรุง | อิสระ |
| 7. เขตลาดกระบัง | นายอุดม วงศ์อุไร | ประชากรไทย |
| 8. เขตคลองสาน | นายสมบัติ วิอังศุธร | ประชาธิปัตย์ |
| 9. เขตบางกอกใหญ่ | นายวีระพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ | ประชาธิปัตย์ |
| 10. เขตตลิ่งชัน | พล.ต.ต.สตีตย์ วิรัชศิริ | ประชาธิปัตย์ |
| 11. เขตปทุมวัน | นายองอาจ กล้ามไพบูลย์ | ประชาธิปัตย์ |
| 12. เขตราชบุรีบูรณะ | นางมะลิ วรรณศิริกุล | กลุ่มพัฒนาราชบุรีบูรณะ |
| 13. เขตหนองแขม | นายแสวง ฤกษ์จรัส | พรรคมวลชน |
| 14. เขตห้วยขวาง | นายธงชัย นุ่มแจ่ม | ประชาธิปัตย์ |
| | นายสมบัติ พงศ์บุญคุ้มลาภ | ประชาธิปัตย์ |
| 15. เขตภาษีเจริญ | นายจำลอง เลียบไย | ประชาธิปัตย์ |
| | นายสุธา ชันแสง | ประชาธิปัตย์ |
| 16. เขตบางขุนเทียน | นายญาณเดช ทองสีมา | ประชาธิปัตย์ |
| | นายเทอดศักดิ์ ศิลปเดช | ประชาธิปัตย์ |

| เขต | รายชื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร | สังกัดพรรค/กลุ่ม |
|-------------------|-------------------------------|------------------|
| 17. เขตธนบุรี | นายสมพงษ์ สู้ศุภอรรรถ | ประชาธิปัตย์ |
| | นายสุชิน พึ่งธรรม | ประชาธิปัตย์ |
| | นายกิตติ บิดห์ศิษ | ประชาธิปัตย์ |
| 18. เขตบางกอกน้อย | พล.ต.จินดา เจริญมิตร | ประชากรไทย |
| | นายลิขณม์ ชักสุวรรณ | ประชากรไทย |
| | นาวาเอกสมชาย ศิลปบรรเลง | ประชากรไทย |
| 19. เขตยานนาวา | นายภิญโญ บุญรัตน์ | ประชาธิปัตย์ |
| | นายสมเกียรติ ฉันทวานิช | ประชาธิปัตย์ |
| | นายสุกิจ ก้องธรนินทร์ | ประชาธิปัตย์ |
| | นายสมชาย สุขทวี | ประชาธิปัตย์ |
| 20. เขตพญาไท | นายสุทิน บุญอยู่ | ประชาธิปัตย์ |
| | นายพิพัฒน์ พิษิตผล | ประชาธิปัตย์ |
| | นายวิชัย แสงกาญจนวนิช | ประชาธิปัตย์ |
| | นายวรวงศ์ อมาตยกุล | ประชาธิปัตย์ |
| 21. เขตบางกะปิ | นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร | กลุ่มรวมพลัง |
| | นายชาฟาอี อรุณพูลทรัพย์ | กลุ่มรวมพลัง |
| | นายธรรมรัตน์ นาคสุริยะ | กลุ่มรวมพลัง |
| | นายภมร สุวรรณโรจน์ | กลุ่มรวมพลัง |

| เขต | รายชื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร | สังกัดพรรค/กลุ่ม |
|----------------|-------------------------------|------------------|
| 22. เขตดุสิต | พล.ต.ต.สถาพร วิมุตตานนท์ | ประชาธิปัตย์ |
| | นายมนู วณิชชานนท์ | ประชาธิปัตย์ |
| | นายวศิน อรุณเกษร | ประชาธิปัตย์ |
| | นายโสธรส ขจรประศาสน์ | ประชาธิปัตย์ |
| | นายโชคดี ยิ้มยงสวัสดิ์ | ประชาธิปัตย์ |
| | พล.ต.บุลฤทธิ์ เนียมทันต์ | ประชากรไทย |
| 23. เขตพระโขนง | นายวินัย รุ่งแสง | ประชาธิปัตย์ |
| | นายสุวรรณ แดงบัว | ประชาธิปัตย์ |
| | นายประทีป วัชรโชคเกษม | ประชาธิปัตย์ |
| | นายอนันต์ พงษ์ธานี | ประชาธิปัตย์ |
| | จ.ส.อ.บุญมี จันทรเจลิย | ประชาธิปัตย์ |
| | นายประวิทย์ รุจิรวงศ์ | ประชาธิปัตย์ |
| 24. เขตบางเขน | พล.อ.เสถียร ศิริวิโรจน์ | กลุ่มรวมพลัง |
| | น.ส.ไพฑูริย์ บุชนนท์ | กลุ่มรวมพลัง |
| | นายประเสริฐ นาสมพันธ์ | กลุ่มรวมพลัง |
| | นายฉัตรชัย วรรณาวิน | กลุ่มรวมพลัง |
| | จ.ส.ท.ประจักษ์ แจ็งอรุณ | กลุ่มรวมพลัง |

ที่มา : ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2528

ซึ่งจากการที่บทบัญญัติของกฎหมายได้กำหนดให้รูปแบบของความสัมพันธระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานคร มีลักษณะที่ฝ่ายบริหารมีความเข้มแข็ง (strong executive) และมีอำนาจมากกว่าฝ่ายสภากรุงเทพมหานคร ตลอดจนการที่ฝ่ายบริหารประกอบด้วยบุคคลที่สังกัดกลุ่ม/พรรคการเมืองที่แตกต่างไปจากเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกสภาในสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งสังกัดพรรคประชาธิปไตย ดังนั้น ลักษณะของความสัมพันธดังกล่าวจึงก่อให้เกิดความขัดแย้งได้ง่าย ทั้งนี้เพราะถ้าไม่มีการขัดแย้งกันเสียเลย ก็เท่ากับไม่มีใครทำอะไรเลย¹⁰ จนมีผู้กล่าวว่า ความขัดแย้งนั้นมีอยู่ทุกแห่งในโลก ซึ่งเราไม่อาจที่จะหลีกเลี่ยงได้¹¹ ดังนั้น ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานคร จึงเป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

"ความขัดแย้ง" (conflict) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมของมนุษย์¹² ทั้งนี้ โดยมีรากฐานเริ่มต้นมาจากจิตใจของแต่ละบุคคลที่ไม่เหมือนกัน ด้วยมีความต้องการ (need) ที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์กันของมนุษย์จึงอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งได้

¹⁰ Leonard D. White, Introduction to The Study of Public Administration, op.cit, p. 507.

¹¹ Henry C. Metcalf and L. Urwick (eds) Dynamic Administration : The Collected Papers of Mary Parker Follett, (New York : Herper & Row, Publishers 1940), p. 30.

¹² Richard S. Lagarus, Personality and Adjustment (Englewood Cliff N. J. : Prentice-Hall Inc, 1963), pp. 37-40.

ลักษณะความขัดแย้งโดยทั่วไปนั้น อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. ความขัดแย้งของบุคคล (individual conflict)
2. ความขัดแย้งขององค์การ (organization conflict)

ความขัดแย้งของบุคคล เป็นความขัดแย้งที่แต่ละบุคคลจะต้องประสบอย่างที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ ในเมื่อเราอยู่ในฐานะที่จะต้องเป็นผู้เลือกหรือผู้ออกเสียงตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นความขัดแย้งที่บุคคลจะต้องเผชิญกับสภาวะแห่งการตัดสินใจเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนเองพึงปรารถนามากที่สุด¹³ นั่นคือ หากเราพิจารณาถึงกรุงเทพมหานครแล้ว จะพบว่า ความขัดแย้งของบุคคลในกรุงเทพมหานครนั้นก็คือ ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกสภากรุงเทพมหานครด้วยกัน หรือความขัดแย้งระหว่างผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กับสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ที่จะต้องตัดสินใจในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติฉบับต่าง ๆ นั้นเอง

ความขัดแย้งขององค์การ เป็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มบุคคลภายในองค์การ อาจจะภายในองค์การด้วยกันเอง หรือระหว่างกลุ่มภายในองค์การหนึ่งกับกลุ่มภายในอีกองค์การหนึ่ง อันเป็นความขัดแย้งระหว่างองค์การ¹⁴ ลักษณะเช่นนี้มักจะปรากฏอยู่ในสังคมเสมอ ๆ เช่น ความขัดแย้งระหว่างนักวิชาการกับนักบริหาร หรือความขัดแย้งระหว่างบริษัท

¹³ Jame G. March and Herbert A. Simon, Organization (New York : John Wiley and Son Inc., 1958), p.112.

¹⁴ Ibid, p. 113.

หนึ่งกับอีกบริษัทหนึ่ง ซึ่งดำเนินการอย่างเดียวกัน ซึ่งสภาพของความขัดแย้ง เช่นนี้มักเป็น
การแบ่งสรรในเรื่องผลประโยชน์มากกว่า เพราะผลประโยชน์ที่มีอยู่นั้นมีอยู่ในลักษณะจำกัด

ลักษณะของความขัดแย้งในกรุงเทพมหานครนั้น สามารถเกิดขึ้นได้ทั้ง 2 ลักษณะ
คือ ความขัดแย้งของบุคคล เป็นความขัดแย้งระหว่างสมาชิกสภากรุงเทพมหานครกับผู้ว่า-
ราชการกรุงเทพมหานคร หรือระหว่างสมาชิกสภากรุงเทพมหานครด้วยกันเอง และความ
ขัดแย้งของกลุ่มบุคคล เช่น ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานคร หรือ
ระหว่างกลุ่มสมาชิกสภากรุงเทพมหานครฝ่ายบริหารกับกลุ่มสมาชิกสภากรุงเทพมหานครฝ่าย
พรรคประชาธิปัตย์ เป็นต้น

สำหรับปัญหาในเรื่องความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภากรุงเทพมหานคร
นั้น คณะกรรมการของรัฐสภาได้เคยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย ตามร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2528 เมื่อครั้งที่ยังเป็นร่างกฎหมายที่กำลังอยู่ในการพิจารณาของสภา โดยได้มีการสรุป
ความเห็นดังนี้¹⁵

นายชำนานู ยุวบูรณ์ ได้ให้ความเห็นว่า "...ในการให้กรุงเทพมหานครใช้
รูปแบบการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

¹⁵ รัฐสภา, "สรุปความคิดเห็นของผู้ที่คณะกรรมการเชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.",
กรุงเทพมหานคร : รัฐสภา, 2528.

อาจทำให้เกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง เพราะเหตุว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อได้รับการเลือกตั้งแล้วสามารถใช้อำนาจได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยควบคุมตามกฎหมายเท่านั้น หากมีพรรคการเมืองหลายพรรคเข้ามาเป็นสมาชิกสภาฯ จะก่อให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้น...ไม่เห็นด้วยที่จะให้มีสภากรุงเทพมหานคร เพราะอาจเป็นการทอนอำนาจผู้ว่าราชการฯ เช่นเดียวกัน ถ้าสภามีอำนาจมากจะทำให้รัฐบาลอ่อนแอลง ควรจะมีสภาเฉพาะหน่วยเล็ก ๆ คือให้ประชาชนมีส่วนร่วมบ้าง เช่น สภาเขต"

นายชนะ รุ่งแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ได้ให้ความเห็นว่า "...การขัดแย้งกันระหว่างผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกับสภากรุงเทพมหานครอาจมีขึ้นได้ถ้ามาจากคนละพรรคการเมือง แต่การที่ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งด้วยกัน จะทำให้เกิดผลดีมากกว่าการที่จะให้มีการเลือกตั้งสภากรุงเทพมหานครเพียงอย่างเดียว แล้วให้สภาเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขึ้นมาเอง เพราะทำให้เกิดการขัดแย้งแย่งตำแหน่งการบริหารงานกรุงเทพมหานครกันได้"

นายเชาว์วัศ สุตลาภา มีความเห็นว่า "...ในมาตรา 49 วรรคที่ให้อำนาจสภากรุงเทพมหานครพิจารณาสอบสวนให้ผู้ว่าฯ พ้นจากตำแหน่งโดยเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สภากรุงเทพมหานครจะต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมดนั้น การที่เลือกตั้งผู้ว่าฯ ส่วนหนึ่ง และเลือกตั้งสภากรุงเทพมหานครส่วนหนึ่งนั้น การที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครจะอยู่ในพรรคการเมืองเดียวกันคงเป็นไปได้ยาก ดังนั้น เสียงเพียงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทำให้ผู้ว่าฯ พ้นจากตำแหน่งได้ ฉะนั้น ควรแก้ไขจำนวนเป็น 3 ใน 4 ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งจะทำให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอิสระในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น"

นายถวิล ไพรสณฑ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ได้ให้ความเห็นว่า ¹⁶ "...ที่จริงแล้วระบบของกรุงเทพมหานครตามร่างนั้น ก็คือ ระบบนายกเทศมนตรีมีอำนาจมากนั่นเอง แต่เนื่องจากผู้บริหารสูงสุดเรียกชื่อว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึงทำให้เกิดความสับสน และระบบการปกครองท้องถิ่นตามร่างนี้ก็คือ ระบบที่ใช้ในเมืองใหญ่ ๆ ทั่วโลก เช่น โตเกียว นิวยอร์ก ชิคาโก ลอสแอนเจลิส เป็นต้น ซึ่งนครเหล่านี้มีการเลือกตั้งแยกกันระหว่างผู้บริหารกับสภานั้นเอง...วิธีการที่ให้เลือกสภาก่อน แล้วสภาเป็นผู้เลือกนายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารนั้น แทบจะไม่ค่อยมีแล้ว เพราะจะมีปัญหามากในทางปฏิบัติ คือ ภายหลังจากเลือกตั้งแล้ว กลุ่มหรือพรรคที่มีเสียงข้างมากจะต้องเป็นผู้บริหาร ซึ่งเท่ากับว่าผู้บริหารจะมีความมั่นคงในตำแหน่งตราบเท่าที่สภาสันับสนุนเท่านั้น บางครั้งสภาอาจจะไม่กล้าควบคุมฝ่ายบริหาร เพราะเป็นทีมเดียวกัน หรือถ้าจะไปควบคุมมากผู้บริหารก็อาจจะยุบสภาได้ ระบบนี้จึงอันตรายมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีโอกาสเปลี่ยนแปลงการสนับสนุนกันได้ง่ายมาก ทำให้ผู้บริหารไม่มีเสถียรภาพ แต่ถ้าเป็นระบบตามร่างแล้วจะมีการคานอำนาจระหว่างกัน คอยตรวจสอบกันได้เต็มที่ โดยมีประชาชนเป็นกรรมการตัดสินในที่สุด

ส่วนที่เกี่ยวกับสภานั้น สภาก็มีอำนาจตรวจสอบการทำงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ โดยการตั้งกระทู้ถาม อภิปราย การออกข้อบัญญัติ ระบบเช่นนี้จึงน่าจะถูกต้อง และถ้าเมื่อใดเกิดข้อขัดแย้งระหว่างผู้ว่าฯ ฉบับสภาอย่างรุนแรง ไม่สามารถบริหารงานร่วมกันได้ ก็เป็นการถูกต้องที่ให้ประชาชนตัดสิน ในเมื่อประชาชนเป็นผู้เลือกเขาเข้ามา ถ้า

¹⁶ ถวิล ไพรสณฑ์, ข้อวิจารณ์แนวความคิดของศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสิทธิ์ เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร", กรุงเทพมหานคร : รัฐสภา, 2528. (เอกสารอัดสำเนา)

ประชาชนเห็นว่าผู้บริหารทำถูก ประชาชนก็ต้องเลือกผู้บริหารกลับมาอีก แต่ถ้าเห็นว่าผู้บริหารทำไม่ถูกก็ไม่ต้องเลือกมา นั่นก็เป็นวิธีการที่ถูกต้องแล้วที่ให้ประชาชนคอยคุมทั้งสององค์การ ดังกล่าว"

สำหรับลักษณะของความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานครนั้น เป็นความขัดแย้งระหว่างผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกับสภากรุงเทพมหานคร ในการที่ต่างฝ่ายมาจากกลุ่ม/พรรคการเมืองที่ต่างกัน มีนโยบายในการบริหารที่แตกต่างกัน ดังนั้น แต่ละฝ่ายจึงได้พยายามที่จะประชาสัมพันธ์ผลการทำงานของตนเอง และในขณะเดียวกันก็แถลงถึงความบกพร่องของฝ่ายตรงข้าม ทั้งนี้ เพื่อพยายามที่จะดึงคะแนนนิยมจากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ด้วยเหตุนี้ ความขัดแย้งภายในกรุงเทพมหานครจึงเกิดขึ้นเสมอ ๆ ซึ่งเราสามารถศึกษาได้จากการแสดงออกถึงบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในสภากรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ ลักษณะของความขัดแย้งที่รุนแรงที่เห็นได้อย่างเด่นชัด ก็คือ ในคราวพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้อย่างเด่นชัดที่สุด ดังจะได้กล่าวถึงในตอนต่อไป

ลักษณะของความขัดแย้งในกรุงเทพมหานคร

หลังจากที่รัฐบาลได้จัดให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2528 แล้วนั้น ปรากฏว่า ฝ่ายบริหาร ได้แก่ พลตรีจำลอง ศรีเมือง และคณะ ซึ่งสังกัดกลุ่มรวมพลัง ส่วนฝ่ายนิติบัญญัติมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ต่อมาในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2528 ได้มีการประชุมสภากรุงเทพมหานครครั้งแรก ซึ่งที่ประชุมสภากรุงเทพมหานครได้ทำการเลือกประธานสภากรุงเทพมหานคร และรองประธานสภาฯ โดยที่ประชุมมีมติให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นประธานสภาฯ



และรองประธานสภาฯ เรียงตามลำดับดังนี้ คือ

- | | |
|-----------------------------|----------------------------|
| 1. นายไพโรจน์ ประเสริฐ | เป็นประธานสภากรุงเทพมหานคร |
| 2. พล.ต.ต.สถาพร วิมุตตานนท์ | เป็นรองประธานสภาฯ คนที่ 1 |
| 3. นายภิญโญ บุณยรัตพันธ์ | เป็นรองประธานสภาฯ คนที่ 2 |

และได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมและพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

- | | |
|---------------------------|--------------|
| 1. นายภมร สุวรรณโรจน์ | กลุ่มรวมพลัง |
| 2. น.ส.ไพฑูริย์ นุชนนท์ | กลุ่มรวมพลัง |
| 3. นายสุวรรณ แดงบัว | ประชาธิปไตย |
| 4. นายอุคม วงศ์อุไร | ประชาธิปไตย |
| 5. นายสุธา ชันแสง | ประชาธิปไตย |
| 6. นายสุทิน บุญอยู่ | ประชาธิปไตย |
| 7. นายประเสริฐ นาสมนพันธ์ | กลุ่มรวมพลัง |
| 8. นายกิตติ บิดพะทิศ | ประชาธิปไตย |
| 9. นายโชคคี ยืนยงสวัสดิ์ | ประชาธิปไตย |

ต่อมาในการประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ 1 (ครั้งที่ 1) ประจำปี 2529 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2528 ที่ประชุมสภากรุงเทพมหานครได้ลงมติแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครขึ้น รวม 5 คณะ ตามข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 ข้อ 81 คือ

1. คณะกรรมการศึกษาและสวัสดิการสังคม

| | |
|-----------------------------|--------------|
| 1.1 นายสุทิน บุญอยู่ | ประชาธิปัตย์ |
| 1.2 นายธรรมรัตน์ นาคสุริยะ | กลุ่มรวมพลัง |
| 1.3 พล.อ.เสฐียร ศิริวิโรจน์ | กลุ่มรวมพลัง |
| 1.4 นายจำลอง เลียบใย | ประชากรไทย |
| 1.5 จ.ส.อ.บุญมี จันท์เฉลียว | ประชาธิปัตย์ |
| 1.6 นายสมพงษ์ สุ่มอรารถ | ประชาธิปัตย์ |
| 1.7 นายวศิน อรุณเกษร | ประชาธิปัตย์ |
| 1.8 นายวิชัย แสงกาญจนวนิช | ประชาธิปัตย์ |
| 1.9 พล.ต.ต.สถิตย์ วิริยศิริ | ประชาธิปัตย์ |

2. คณะกรรมการโยธาและสาธารณูปโภค

| | |
|-----------------------------------|-----------------|
| 2.1 นายยรรยง กุเกษมกิจ | ประชาธิปัตย์ |
| 2.2 นายวีระพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ | ประชาธิปัตย์ |
| 2.3 นายไพฑูรย์ อิศระเสรีพงษ์ | กรุงเทพก้าวหน้า |
| 2.4 พล.ต.บุญฤทธิ์ เนียมพินด์ | ประชากรไทย |
| 2.5 นายวรวงศ์ อมาตยกุล | ประชาธิปัตย์ |
| 2.6 นายมหินทร์ ตันบุญเพิ่ม | ประชาธิปัตย์ |
| 2.7 นายประสาน หวังรัตนปราณี | ประชาธิปัตย์ |
| 2.8 นายโสรัส ขจรประศาสน์ | ประชาธิปัตย์ |
| 2.9 นายประทีป วัชรโชคเกษม | ประชาธิปัตย์ |

3. คณะกรรมการรักษาความสะอาด การสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม

| | |
|----------------------------|-----------------------|
| 3.1 นายประวิทย์ รุจิรวงศ์ | ประชาธิปไตย |
| 3.2 พล.ต.จินดา เจริญมิตร | ประชาธิปไตย |
| 3.3 นายเทอดศักดิ์ ศิลปะเดช | ประชาธิปไตย |
| 3.4 นางมะลิ วรรณศิริกุล | กลุ่มพัฒนาราชการบูรณะ |
| 3.5 นายอนันต์ พงษ์ธานี | ประชาธิปไตย |
| 3.6 นายสุชิน พึ่งธรรม | ประชาธิปไตย |
| 3.7 นายพิพัฒน์ พิชิตพล | ประชาธิปไตย |
| 3.8 นายสุธา ชันแสง | ประชาธิปไตย |
| 3.9 นายมนู วณิชชานนท์ | ประชาธิปไตย |

4. คณะกรรมการเศรษฐกิจ การคลัง และส่งเสริมอาชีพ

| | |
|------------------------------|--------------|
| 4.1 นายสุกิจ ก้องธรนินทร์ | ประชาธิปไตย |
| 4.2 นายกิตติ บิลพะทิศ | ประชาธิปไตย |
| 4.3 นายซาฟาอี อรุณพลทรัพย์ | กลุ่มรวมพลัง |
| 4.4 นายวินัย รุ่งแสง | ประชาธิปไตย |
| 4.5 นายญาณเดช ทองสีมา | ประชาธิปไตย |
| 4.6 นายสมบัติ พงษ์บุญคุ้มลาภ | ประชาธิปไตย |
| 4.7 นายสมเกียรติ ฉันทวานิช | ประชาธิปไตย |
| 4.8 นายลิขณต์ ชัยสุวรรณ | ประชาธิปไตย |
| 4.9 นายโชคดี ยืนยงสวัสดิ์ | ประชาธิปไตย |

5. คณะกรรมการการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย 17

| | |
|-----------------------------------|--------------|
| 5.1 นายฉัตรชัย วรรณาวิน | กลุ่มรวมพลัง |
| 5.2 นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร | กลุ่มรวมพลัง |
| 5.3 น.อ. (พิเศษ) สมชาย ศิลปบรรเลง | ประชากรไทย |
| 5.4 นายสมชาย สุขทวี | ประชาธิปไตย |
| 5.5 นายเฉลิม บำรุง | อิสระ |
| 5.6 นายแสวง ฤกษ์จรัส | พรรคมวลชน |
| 5.7 นายธงชัย นุ่มแจ่ม | ประชาธิปไตย |
| 5.8 นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ | ประชาธิปไตย |
| 5.9 นายสมบัติ วิอังศุธร | ประชาธิปไตย |

สำหรับการเลือกตั้งประธานสภากรุงเทพมหานครและรองประธานสภากรุงเทพมหานครนั้น ได้สร้างความไม่พอใจให้กับสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่สังกัดกลุ่มรวมพลัง ซึ่งเป็นฝ่ายเดียวกับฝ่ายบริหารเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ โดย นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง ให้ได้ความเห็นว่

"...โดยส่วนตัว ผมเห็นว่าทางสภากรุงเทพมหานครยังมีได้ให้
เกียรติแก่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่เป็นฝ่ายบริหาร หรือถ้าในปัจจุบัน

ก็คือ ยังไม่ให้เกียรติกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่มาจากกลุ่มรวมพลัง ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร การที่จะให้เกียรตินั้นก็คือการให้ตำแหน่ง ตัวอย่างเช่น ตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งมีถึง 2 ตำแหน่ง ก็น่าจะให้ 1 ตำแหน่งกับสมาชิกสภาฯ ของกลุ่มรวมพลัง เพื่อเป็นผู้ประสานระหว่างสภากรุงเทพมหานครกับฝ่ายบริหาร..."

นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์มติชน คอลัมน์จ้อจ้อประชาชน ได้ลงบทความเกี่ยวกับความไม่พอใจของฝ่ายบริหารต่อการเลือกประธานสภาฯ และรองประธานสภาฯ และคณะกรรมการสามัญประจำสภาฯ ไว้ว่า¹⁸

"...สาเหตุที่พลตรีจำลอง ศรีเมือง เกิดความไม่พอใจสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ น่าจะเกิดจาก ประการแรก การโหวตเสียงเลือกประธานกับรองประธานสภาฯ 2 ตำแหน่ง ตลอดจนการจัดสรรโควตาคณะกรรมการสามัญชุดต่าง ๆ ประจำสภา ผลปรากฏว่า พรรคประชาธิปัตย์กวาดตำแหน่งประมุขสภาทั้ง 3 ตำแหน่งไปอย่างง่ายดาย รวมไปถึงการใช้เสียงข้างมากโหวตเลือกสมาชิกสภาฯ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ เข้าเป็นคณะกรรมการวิสามัญเต็มโควตา...ประการต่อมา คือ

¹⁸ ภาควิชา บัณฑิต, "'จำลอง" vs "ประชาธิปัตย์" ความอึดครึ้มในสภา กทม.", มติชน (24 มกราคม 2529), หน้า 6.

สัญญาด้วยวาจาระหว่างนายประวิทย์ รุจิรวงศ์ สมาชิกสภาฯ พรรคประชาธิปัตย์ที่ให้ไว้กับนายศราวุฒ ปฤชานบุตร สมาชิกสภาฯ สังกัดกลุ่มรวมพลัง ว่า จะแบ่งที่นั่งในคณะกรรมการสามัญชุดความสะอาด และโยธาให้ชุดละ 1 ที่ ก็มีอันถูกเบียดไป..."

จากเหตุการณ์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า สภากรุงเทพมหานครได้มีการแตกแยกกันมาตั้งแต่ต้น ดังนั้น ในการบริหารงานต่าง ๆ จึงมักประสบกับปัญหาของความขัดแย้งอยู่ตลอดเวลา การที่ฝ่ายบริหารไม่สามารถที่จะควบคุมเสียงข้างมากในสภาไว้ได้อย่างเด็ดขาดได้ การที่จะเสนอข้อบัญญัติ หรือขอความเห็นชอบต่าง ๆ ก็มักจะประสบกับปัญหาความยุ่งยากเสมอ ต่างฝ่ายต่างก็ให้ข่าวต่อสื่อมวลชนในลักษณะที่เป็นการโจมตีต่อฝ่ายตรงข้ามอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น เมื่อถึงการประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยสามัญ เพื่อพิจารณา ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สมาชิกสภากรุงเทพมหานครพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นเสียงส่วนใหญ่ในสภากรุงเทพมหานคร จึงได้พยายามที่จะแสดงบทบาท และอำนาจของตนในเรื่องนี้อย่างเต็มที่

ความขัดแย้งในกรณีการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2530

การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณเป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทและอำนาจของสภากรุงเทพมหานครในการกำหนดนโยบายได้เช่นกัน ข้อบัญญัติงบประมาณเป็นสิ่งที่ทำหายฝ่ายสภากรุงเทพมหานครมาก เพราะสามารถใช้เป็นเครื่องมือต่อรองหรือถ้าขยับยั้งได้ก็อาจมีผลถึงขั้นยุบสภา ซึ่งฝ่ายบริหารก็ต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเช่นกัน หรือถ้าสามารถเปลี่ยนแปลงงบประมาณได้บ้าง ถ่วงเวลาการอนุมัติให้ช้าบ้าง หรือใช้ช่วงเวลาในการอภิปรายเป็นเวทีในการโจมตีฝ่ายบริหาร ก็จะสามารถแสดงให้เห็นถึงพลังทางการเมืองของฝ่ายสภาได้ตลอดจนอาจจะช่วยสร้างความนิยมในหมู่ประชาชนได้มากขึ้นด้วย ในขณะเดียวกัน ฝ่ายบริหาร

ก็ถือว่าข้อบัญญัติงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารราชการของกรุงเทพมหานคร ถ้าสภาพไม่อนุมัติหรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณไปจากที่ฝ่ายบริหารเสนอไว้เป็นอย่างมากแล้ว ฝ่ายบริหารก็จะไม่สามารถบริหารงานได้ตามนโยบายที่ได้วางไว้¹⁹

ในการเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2530 นั้น ฝ่ายบริหารได้เสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย โดยมีหลักการและเหตุผลดังนี้

หลักการ ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2530 เป็นจำนวนไม่เกิน 6,433,644,700 บาท เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2530 สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินของกรุงเทพมหานคร

สำหรับสาระสำคัญของร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พอสรุบได้ดังนี้

1. งบประมาณการรายรับ เป็นเงินรวม 6,476,517,820 บาท ต่ำกว่าปีงบประมาณ 2529 เป็นเงิน 229,098,788 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.4 ประกอบด้วย

1.1 งบประมาณการรายรับของกรุงเทพมหานคร เป็นเงิน 6,376,742,800 บาท
จำแนกเป็น

¹⁹ สุจิต บุญงการ, บทบาทของสภานิติบัญญัติ (กทม. : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526), หน้า 65-66.

- ก. รายได้ประจำ 5,255,655,000 บาท
- ข. รายได้พิเศษ (เงินอุดหนุนจากรัฐบาล) 1,122,087,800 บาท

1.2 ประมาณการรายรับของการพาณิชย์ เป็นเงิน 66,755,020 บาท

2. งบประมาณรายจ่าย ในปีงบประมาณ 2530 ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายเป็นเงินรวม 6,433,466,700 บาท ต่ำกว่าปีงบประมาณ 2529 เป็นเงิน 232,640,440 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.5 ประกอบด้วย

2.1 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร เป็นเงิน 6,376,687,800 บาท
จำแนกเป็น

ก. รายจ่ายประจำ 5,254,600,000 บาท จำแนกเป็น

- (1) ค่าใช้จ่ายประจำ เป็นเงิน 4,117,289,200 บาท แบ่งเป็น
งบดำเนินการ 2,935,588,787 บาท และงบลงทุน
1,181,700,413 บาท
- (2) ค่าใช้จ่ายตามลักษณะโครงการ เป็นเงิน 1,137,310,800 บาท
แบ่งเป็น โครงการต่อเนื่อง 601,011,600 บาท โครงการ
ใหม่ 170,000,000 บาท

ข. รายจ่ายพิเศษ (จ่ายจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล) เป็นเงิน
1,122,087,800 บาท

2.2 งบประมาณรายจ่ายของการพาณิชย์ เป็นเงิน 56,956,900 บาท

ในปีงบประมาณ 2530 กรุงเทพมหานครได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายเป็นเงิน 6,376,687,800 บาท (ไม่รวมรายจ่ายของการพาณิชย์) ซึ่งพอจะสรุปถึงงานที่สำคัญที่จะดำเนินการได้ดังนี้

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนเงินงบประมาณที่ฝ่ายบริหารขออนุมัติต่อสภากรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ 2530

| ลำดับ ที่ | งาน | งบประมาณ ที่ตั้งไว้ (บาท) | ร้อยละ (ของงบประมาณ รายจ่าย) |
|--------------|--|---------------------------------|------------------------------------|
| 1 | การรักษาความสะอาดและความเป็น ระเบียบเรียบร้อย | 636,055,449 | 9.9 |
| 2 | การป้องกันน้ำท่วมและการกำจัดน้ำเสีย | 1,062,589,467 | 16.5 |
| 3 | การโยธาและระบบจราจร | 1,419,823,435 | 22.1 |
| 4 | การแพทย์และอนามัย | 697,813,330 | 13.8 |
| 5 | การพัฒนาและบริการสังคม | 343,242,687 | 5.3 |
| 6 | การศึกษา | 1,093,218,690 | 17.0 |
| 7 | การบริหาร | 1,123,944,741 | 17.5 |
| | รวม | 6,376,687,800 | 100 |

เมื่อฝ่ายบริหารได้ เสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายต่อสภากรุงเทพมหานคร แล้ว ทางฝ่ายสภากรุงเทพมหานครโดยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครก็ได้มีการอภิปรายซักถาม และโต้แย้งฝ่ายบริหารอย่างคึกคัก ดังจะเห็นได้จากการพิจารณาในวาระแรกนั้น นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ได้กล่าวอภิปรายโจมตี ฝ่ายบริหาร โดยมีข้อความตอนหนึ่งว่า

"...กระผมเรียนถามว่า นับตั้งแต่ฝ่ายบริหารได้ เข้ามาดำรงตำแหน่งหลังจากที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามานั้น ได้มีนโยบายและโครงการกำหนดเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างไรในเรื่องเหล่านี้ (การเพิ่มรายได้ของกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาใช้ในการบริหารกิจการของกรุงเทพมหานคร) กระผมเชื่อว่า ก่อนที่ผู้ใดก็ตาม ก่อนที่จะเข้ามาสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นกระผมเชื่อว่า บุคคลเหล่านี้จะต้องศึกษาพิจารณาพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 117 ว่า กรุงเทพมหานครนั้น อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้... เพราะฉะนั้น เมื่อก่อนที่จะเข้ามาสมัครรับเลือกตั้งบุคคลเหล่านี้ย่อมรู้ที่อยู่แล้วว่า กรุงเทพมหานครมีรายได้อย่างไร กระผมขอกราบเรียนต่อท่านประธานว่า สิ่งที่กระผม ได้ฟังในวันนี้ทั้งหมดเป็นสิ่งที่ข้าราชการประจำทำ กระผมไม่เห็นว่ามีอะไรที่แตกต่างจากสิ่งที่ผ่านมาก่อนหน้าที่จะมีการเลือกตั้งถ้าทำอย่างนี้ กระผมเห็นว่าผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามานั้นคงไม่จำเป็นต้องมี เพราะอาจให้ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือใครก็ได้ให้ทำหน้าที่นั้นต่อไป..."

ซึ่งในเรื่องนี้ พลตรีจำลอง ศรีเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้อภิปรายตอบโต้ว่า



"...การจัดเก็บภาษีรายได้ของกรุงเทพมหานครนั้น ก็เหมือนกับการจัดเก็บ รายได้ของรัฐบาลนั่นเอง คือ การเก็บรายได้มันยังรั่วไหลอยู่ ได้มีการกำหนด โครงการและกำหนดนโยบายไปแล้วว่า ให้เน้นหนักในเรื่องการจัดเก็บกับประชาชน ที่ยังไม่ได้เสียภาษีให้สามารถเก็บได้ ส่วนผู้ที่เสียภาษีอยู่แล้วขอย่าให้คิดค้นวิธีการ ไปเพิ่มภาษีเขาอีก เรื่องนี้ก็ให้ทำอยู่แล้วไม่ใช่ว่าไม่ทำ...ท่านจะว่าอย่างนี้ท่านจะ ดึงอย่างนี้ ท่านก็ดึงทุกครั้งได้ ขณะนี้อยู่ในมุ้งก็สามารถดึงได้ว่า การจัดเก็บรายได้ มันเป็นอย่างโน้นอย่างนี้ ทำไม่เข้าท่า ทำไม่ได้เรื่องได้ราว แล้วท่านยังใช้เวทีนี้ ในการกล่าวหากระผม คล้าย ๆ ว่าไม่เรียนรู้มาก่อน แล้วสะเออะมาสัมผัสรับ เลือกตั้ง เป็นผู้ว่าฯ กระผมขอเรียนให้ทราบว่า กระผมไม่ได้มาจากเขตเดียว กระผมมาจาก 24 เขต เพราะฉะนั้น ที่ท่านว่ากระผมนั้น ท่านค่าประชาชนทั้ง 24 เขต ที่เลือก กระผมเข้ามาด้วย กระผมไม่เห็นมีความจำเป็นในการพิจารณางบประมาณที่จะหา เรื่อง นี้มาว่ากัน มีอะไรที่จะให้คำแนะนำเมื่อท่านรู้อย่างมีวิธีการใดอีก ฝ่ายบริหารก็รับไป... ตามที่ท่านกล่าวไว้ว่า ถ้าเป็นอย่างนี้อย่ารีบเลือกตั้งเข้ามาดีกว่า อย่างนี้ท่านพูดมากเกินไป ท่านพูดแรงเกินไป ถ้าเป็นอย่างนี้สภาก็ไม่ควรที่จะเข้ามาอีกเหมือนกัน ก็ปล่อยให้ ข้าราชการประจำเขาทำก็ได้อีกเช่นกัน แต่ประชาชนเขาเห็นว่าควรจะมีจึงได้เลือก ตั้งเข้ามา ถ้าท่านมีอะไรดีกว่า สมัยหน้าท่านก็ลงมาสัมผัสรับ เลือกตั้งเป็นผู้ว่าฯ ก็จะ ได้จัดเก็บรายได้ให้มากกว่านี้สมดังที่ท่านตั้งใจ"

แต่อย่างไรก็ดี สภากรุงเทพมหานครก็ได้ผ่านร่างข้อบัญญัติงบประมาณในวาระแรก ด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์หลังจากที่ได้มีการอภิปราย โต้แย้งกันเป็นเวลาราว 3 ชั่วโมง ซึ่งในการประชุมในวาระแรกนี้ สภากรุงเทพมหานครได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญของ สภาเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ประกอบด้วยคณะกรรมการจำนวน 37 คน โดยมี นายบุญโญ บุญยรัตพันธุ์ เป็นประธานกรรมการ นายญาณเดช ทองสีมา เป็นรองประธาน คนที่ 1 นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร เป็นรองประธานคนที่ 2 และนายสมพงษ์ สู้สกุลอรอด เป็น

กรรมการและเลขานุการ ในการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญใช้เวลารวม 24 ครั้ง โดยมีการประชุมกันทุกวัน ตั้งแต่เวลา 16.00-20.00 น. และพิจารณาเสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2529²⁰

ต่อมาเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2529 ได้มีการประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุม สมัยที่ 3 ครั้งที่ 5/2529 เพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2530 ในวาระที่ 2 และวาระที่ 3 โดยนายบุญโญ บุญยรัตพันธุ์ ประธานกรรมการ ได้แถลงข้อที่ประชุม ดังนี้²¹

"...การพิจารณาของคณะกรรมการได้พิจารณาโดยถือหลักประหยัด ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเรียงตามลำดับหัวข้อ โดยเริ่มจากงบประมาณรายรับแล้วจึงพิจารณารายจ่ายตามลำดับของหน่วยงาน ทุกหมวดทุกรายการจนหมด โดยมีเจ้าหน้าที่กองงบประมาณ และหน่วยงานของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงตัวเลขและรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้การพิจารณารวดเร็วยิ่งขึ้น คณะกรรมการฯ ได้ตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณารายละเอียดปลีกย่อยงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ขึ้น 8 คณะ คณะกรรมการฯ ขอเรียนว่า รายการที่ถูกตัดและรายการ

²⁰ รายงานการประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุมสามัญ สมัยที่ 3 ครั้งที่ 5/2529 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2529, หน้า 4.

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

ที่เพิ่มขึ้นใหม่เป็นไปด้วยความเหมาะสมทุกประการ เพราะคณะกรรมการทั้ง 8 คณะ ได้สละเวลาออกตรวจสอบสภาพข้อเท็จจริงและสถานที่จริงมาแล้ว และได้มีการประชุมถกแถลงโดยเชิญเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นเจ้าของงบประมาณชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการฯ ก่อนที่จะนำเสนอ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการฯ จึงทำให้การพิจารณาเป็นไปโดยถูกต้องรอบคอบ สมควร ในที่สุดคณะกรรมการฯ ได้ตัดทอนงบประมาณรายจ่ายรวมทั้งสิ้น 503,648,765 บาท โดยได้นำไปเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงรายการที่มีความจำเป็นตามความเหมาะสม"

สำหรับรายละเอียดของผลการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2530 มีดังนี้

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนเงินงบประมาณจำแนกตามหน่วยงานที่ผ่านการอนุมัติ จากสภากรุงเทพมหานคร

| หน่วยงาน | งบประมาณ ที่ตั้งไว้ | งบประมาณที่ ที่ได้รับอนุมัติ | เพิ่ม (+) ลด (-) |
|--------------------------|------------------------|---------------------------------|---------------------|
| งบกลาง | 631,784,768 | 503,805,415 | - 127,979,353 |
| สำนักงานเลขาธิการสภาฯ | 13,779,700 | 16,327,200 | + 2,547,500 |
| สำนักงานเลขาธิการผู้ว่าฯ | 8,621,900 | 8,601,900 | - 20,000 |
| สำนักงานคณะกรรมการ | | | |
| ข้าราชการกรุงเทพมหานคร | 11,198,600 | 11,198,600 | - |

| หน่วยงาน | งบประมาณ ที่ตั้งไว้ | งบประมาณที่ ที่ได้รับอนุมัติ | เพิ่ม (+) ลด (-) |
|----------------------|------------------------|---------------------------------|---------------------|
| สำนักงานปลัดกรุงเทพฯ | 154,014,648 | 154,389,078 | + - |
| สำนักนโยบายและแผน | 9,206,000 | 22,864,500 | + 13,663,500 |
| สำนักผู้ตรวจราชการ | 7,632,700 | 7,593,700 | - 39,000 |
| สำนักการคลัง | 190,119,287 | 208,045,009 | + 17,925,722 |
| สำนักระบายน้ำ | 694,590,828 | 677,339,336 | - 17,251,492 |
| สำนักรักษาความสะอาด | 313,449,920 | 294,323,670 | - 19,126,250 |
| สำนักการโยธา | 825,529,911 | 792,694,536 | - 32,835,375 |
| สำนักการศึกษา | 242,528,230 | 267,846,030 | + 25,317,800 |
| สำนักสวัสดิการสังคม | 262,343,090 | 267,194,515 | + 4,851,425 |
| สำนักเทศกิจ | 7,726,129 | 33,646,600 | + 25,920,471 |
| สำนักอนามัย | 241,180,000 | 241,116,900 | - 63,100 |
| สำนักการแพทย์ | 443,851,490 | 444,340,190 | + 488,700 |
| สำนักงานเขตดุสิต | 63,392,229 | 68,916,024 | + 5,523,795 |
| " พระนคร | 42,775,348 | 49,431,348 | + 6,656,000 |
| " บ่อมปราบ | 29,086,693 | 29,843,193 | + 756,500 |
| " สัมพันธวงศ์ | 23,486,182 | 26,362,682 | + 2,876,500 |
| " ปทุมวัน | 28,629,783 | 29,813,683 | + 1,189,900 |
| " บางรัก | 27,372,520 | 30,124,920 | + 2,752,400 |

| หน่วยงาน | งบประมาณ ที่ตั้งไว้ | งบประมาณที่ ที่ได้รับอนุมัติ | เพิ่ม (+) ลด (-) |
|--------------------|------------------------|---------------------------------|---------------------|
| สำนักงานเขตยานนาวา | 46,213,505 | 51,297,062 | + 5,083,557 |
| แขวงยานนาวา | 1,471,900 | 1,471,900 | - |
| " พญาไท | 80,581,906 | 82,190,061 | + 16,081,525 |
| " บางเขน | 88,827,679 | 91,361,744 | + 2,534,069 |
| " บางกะปิ | 93,421,920 | 103,048,940 | + 9,627,020 |
| " ห้วยขวาง | 40,599,639 | 67,008,041 | + 26,408,402 |
| " พระโขนง | 94,594,253 | 128,351,213 | + 33,756,960 |
| แขวงคลองเตย | 1,499,600 | 1,691,600 | + 192,000 |
| " มีนบุรี | 51,860,820 | 58,037,085 | + 6,176,265 |
| " หนองจอก | 31,280,053 | 38,485,553 | + 7,205,500 |
| " ลาดกระบัง | 30,120,856 | 33,237,956 | + 3,117,100 |
| " ตลิ่งชัน | 58,135,452 | 47,520,011 | - 10,615,441 |
| " ภาษีเจริญ | 71,208,357 | 68,422,050 | - 2,786,307 |
| " หนองแขม | 45,202,500 | 41,519,039 | - 3,683,461 |
| " บางขุนเทียน | 55,882,613 | 54,571,658 | - 1,310,955 |
| " ราษฎร์บูรณะ | 60,999,572 | 52,718,402 | - 8,281,170 |
| " บางกอกน้อย | 45,818,010 | 40,871,321 | - 4,946,689 |
| แขวงบางพลัด | 5,220,800 | 5,196,400 | - 24,400 |

| หน่วยงาน | งบประมาณ ที่ตั้งไว้ | งบประมาณที่ ที่ได้รับอนุมัติ | เพิ่ม (+) ลด (-) |
|-----------------------------|------------------------|---------------------------------|---------------------|
| สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ | 26,073,050 | 27,693,770 | + 1,619,720 |
| " ธนบุรี | 38,037,810 | 42,869,440 | + 4,831,630 |
| " คลองสาน | 30,727,119 | 31,212,725 | + 485,606 |
| รวมงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ | | 5,254,600,000 บาท | |

ที่มา : รายงานการประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุมสามัญ สมัยที่ 3 ครั้งที่ 5/2529 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2529

นอกจากนี้ สภากรุงเทพมหานครยังได้พิจารณาอนุมัติรายจ่ายพิเศษให้แก่กรุงเทพมหานครอีก เป็นจำนวนเงิน 1,122,087,800 บาท ซึ่งเมื่อรวมกับงบประมาณที่ได้รับในการแยกพิจารณาตามหน่วยงานไว้แล้ว ก็มีจำนวนเงินถึง 6,376,687,800 บาท

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงจำนวนเงินงบประมาณที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเพิ่มและลด ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครแล้วนั้น จะพบว่า จากทั้งหมด 40 หน่วยงาน คณะกรรมการฯ พิจารณาเพิ่มงบประมาณให้ จำนวน 27 หน่วยงาน ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการเพิ่มให้กับเขตต่าง ๆ ซึ่งเป็นเขตที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เช่น พระโขนง ห้วยขวาง และพญาไท เป็นต้น และคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาลดจำนวนเงินงบประมาณของกรุงเทพมหานคร จำนวน 14 หน่วยงาน ไม่มีการแก้ไข 2

หน่วยงาน หนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่า ในการพิจารณาค่าเงินงบประมาณของกรุงเทพมหานครนั้น สภากรุงเทพมหานครได้ทำการพิจารณาคงงบประมาณในงานที่เป็นงานนโยบายของฝ่ายบริหารไว้ด้วย โดยจะเห็นได้จากแถลงการณ์ของฝ่ายบริหารในการเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2530 ซึ่งได้แถลงนโยบายในการบริหารกรุงเทพมหานครไว้ในตอนหนึ่งว่า ²²

"...สำหรับงานในหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามที่กฎหมายกำหนดไว้มีมากมายหลายประการ และจะต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน แต่งานที่คณะผู้บริหารชุดนี้เน้นในขณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นงานซึ่งจำเป็นเร่งด่วน และส่งผลถึงประชาชนในกรุงเทพมหานคร คือ 1. การรักษาความสะอาด 2. การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และการป้องกันน้ำท่วม"

จากแถลงการณ์ดังกล่าวของฝ่ายบริหาร ทำให้หน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยงาน คือ สำนักรักษาความสะอาด สำนักระบายน้ำ และสำนักเทศกิจ จะต้องรับนโยบายของฝ่ายบริหารไปปฏิบัติดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของฝ่ายบริหาร ซึ่งในการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว จำเป็นที่จะต้องใช้เงินงบประมาณมาสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ตามที่ฝ่ายบริหารได้เสนอไว้ แต่จากการที่คณะกรรมการวิสามัญของสภาฯ ได้ทำการตัดทอนเงินงบประมาณในส่วนที่เป็นงานนโยบายเน้นหนักของ

²² รายงานการประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยสามัญ สมัยที่ 3 ครั้งที่ 4/2529 เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2529, หน้า 58.

ฝ่ายบริหารนั้น จึงอาจทำให้มองไปในแง่ที่ว่า สภากรุงเทพมหานครไม่สนับสนุนนโยบาย
ดังกล่าวของฝ่ายบริหารของกรุงเทพมหานคร หรือต้องการที่จะแสดงบทบาทของสภาในการ
คานอำนาจกับฝ่ายบริหาร ซึ่งจากการที่ฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานครนี้
มาจากกลุ่มการเมืองที่ต่างกันจึงทำให้เกิดความขัดแย้งในนโยบายของกันและกันได้ง่าย

สำหรับในการพิจารณาในวาระที่ 2 นั้น สมาชิกสภากรุงเทพมหานครซึ่งได้
ขอสงวนคำแปรญัตติไว้ล่วงหน้า คือ นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ และนายสุธา ชันแสง ได้
ขอถอนตัวไม่อภิปราย และในการลงมติในวาระที่ 3 ปรากฏว่า สภากรุงเทพมหานครได้มีมติ
ผ่านร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2530 ด้วยคะแนนเสียงเป็นเอก
ฉันท์

อนึ่ง แม้ว่าบรรยากาศของการประชุมนั้นทำให้มองเห็นว่า สมาชิกสภากรุงเทพ
มหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ได้ประนีประนอมยอมอ่อนข้อให้กับฝ่ายบริหารเป็นอย่างมาก
มากโดยเฉพาะการอนุมัติงบประมาณสร้างแพลตฟอร์มโครงการสร้างบ้านพักอาศัย แต่อันที่จริง
แล้วพรรคประชาธิปัตย์ได้ดำเนินการตัดงบประมาณของฝ่ายบริหารในขั้นตอนคณะกรรมการวิ
สามัญเอาไว้แล้วเป็นจำนวนมาก เพื่อนำไปแปรเพิ่มโครงการต่าง ๆ ของสมาชิกสภากรุงเทพ
มหานคร พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งในขั้นตอนอนุกรรมการของคณะกรรมการวิสามัญของสภาฯ
ทั้ง 8 ชุด ซึ่งพิจารณางบประมาณของแต่ละหน่วยงาน และแต่ละเขตนั้น มีสมาชิกสภาของ
พรรคประชาธิปัตย์อยู่ในคณะอนุกรรมการเกินครึ่งทุกชุด และสามารถตัดงบประมาณของฝ่าย
บริหารเพื่อไปแปรเพิ่มให้กับเขตต่าง ๆ และหน่วยงานต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครได้ถึง
503 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นกรนำไปเพิ่มให้กับโครงการของสมาชิกสภาฯ พรรคประชาธิ
ปัตย์ถึง 2 ใน 3 อีก 1 ใน 3 ที่เหลือเป็นโครงการของฝ่ายบริหาร

การขัดแย้งในกรณีการพิจารณาโครงการสร้างที่อยู่อาศัยให้กับข้าราชการกรุงเทพมหานคร

การขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานครที่สามารถเห็นได้อย่างเด่นชัดอีกประการหนึ่ง คือ จากกรณีที่คณะอนุกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณของสภากรุงเทพมหานครได้ทำการตัดทอนงบประมาณของโครงการสร้างที่อยู่อาศัยให้กับข้าราชการกรุงเทพมหานครชั้นผู้น้อย เป็นเงิน 250 ล้านบาท โดยที่โครงการสร้างที่อยู่อาศัยให้แก่ข้าราชการชั้นผู้น้อยของกรุงเทพมหานครนั้น จะเริ่มตั้งแต่ปี 2530-2534 เป็นเงินปีละ 50 ล้านบาท โดยจะสร้างทั้งหมดจำนวน 1,320 หน่วย ในปี 2530 จะสร้างที่ประชานีเวศน์ 1 จำนวน 120 หน่วย เป็นเงิน 27,270,000 บาท สำหรับเหตุผลในการไม่ผ่านงบประมาณของสภากรุงเทพมหานครในครั้งนั้น นายมหินทร์ ต้นบุญเพิ่ม ประธานคณะอนุกรรมการ และเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ได้กล่าวว่า²³

"...ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นว่าโครงการนี้ไม่เรียบร้อย และในปีนี้รายได้ของกรุงเทพมหานครยังไม่บรรลุเป้า จึงให้ชะลอโครงการนี้ไว้ก่อน"

ซึ่งจากการที่โครงการดังกล่าวของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครถูกคัดค้านนี้เอง ได้สร้างความไม่พอใจให้แก่ พลตรีจำลอง ศรีเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นอย่างมาก โดยได้ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนถึงกรณีนี้ว่า สาเหตุที่สภากรุงเทพมหานครไม่ผ่านงบประมาณจำนวนดังกล่าว มีสาเหตุมาจากการที่ตนไม่อนุมัติเงินงบประมาณให้สมาชิกสภาฯ เดิน

²³ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์, (14 กันยายน 2529), หน้า 6.

ทางไปญี่ปุ่น และยุโรป ซึ่งก็คาดการณ์เอาไว้ล่วงหน้าแล้วว่า เรื่องทำนองนี้จะเกิดขึ้นอย่าง
แน่นอน ²⁴

"...ที่เขาอ้างว่าเราเตรียมโครงการไม่พร้อม เป็นข้ออ้างที่เขายกขึ้นมา
อ้างได้ แต่ผมอยากถามว่า เอาแค่ไหนถึงจะพร้อม ถ้าช่วยกันเสียอย่าง ช่วยอนุมัติโครง
การก็พร้อมได้ การที่จะรู้ว่าพร้อมหรือไม่นั้นต้องดูว่า เมื่ออนุมัติไปแล้วฝ่ายบริหารทำได้
หรือไม่ ถ้าทำไม่ได้แสดงว่าไม่พร้อม"

จากการที่ พลตรีจำลอง ศรีเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้กล่าวถึงการ
ไม่ผ่านงบประมาณในการสร้างที่อยู่อาศัยแก่ข้าราชการกรุงเทพมหานครนั้นว่า เป็นการตอบโต้
ของสภากรุงเทพมหานครที่ตนคัดทอนงบประมาณไปปฏิบัติงานต่างประเทศของสมาชิกสภา ²⁵
ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก การที่ก่อนหน้านี้ สภากรุงเทพมหานครได้เสนอ เรื่องการขออนุมัติเงิน
ค่าเดินทางไปปฏิบัติงานต่างประเทศของสมาชิกสภาฯ ซึ่งได้ขออนุมัติเงินงบประมาณไปปฏิบัติงาน
ที่ญี่ปุ่น และประเทศภาคพื้นยุโรป ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมัน และออสเตรเลีย
รวมทั้งสิ้นเป็นเงินกว่า 1.5 ล้านบาท โดยขอเบิก 6 รายการ คือ ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าที่พัก
ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าภาษีเดินทาง ค่าธรรมเนียมสนามบิน และค่าพาหนะไป-กลับในต่างประ
เทศ ซึ่งรวมถึงค่าเครื่องบินไป-กลับ ค่ารถ และค่าเครื่องบินในต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ประ
สงค์ในการเดินทาง เพื่อเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แต่พลตรี

24 เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

25 เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

จำลอง ศรีเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้ขอตัดงบประมาณส่วนหนึ่งซึ่งเป็นค่าเครื่องบินไป-กลับ และค่าเครื่องบินในต่างประเทศออกเป็นจำนวนเงินประมาณ 3 หมื่นบาท โดยมีเหตุผลว่า ระยะดังกล่าวอยู่ในช่วงเศรษฐกิจไม่ดี เงินค่าธรรมเนียมภาษีต่าง ๆ ที่จัดเก็บขาดไปกว่า 100 ล้านบาท นอกจากนี้ยังถูกคำพิพากษาของศาลให้ชดใช้หนี้กับบริษัทห้างร้านเอกชนอีกหลายร้อยล้านบาท จึงขอให้การใช้เงินของกรุงเทพมหานครในทุกส่วนประหยัดและใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

นอกจากนี้ พลตรีจำลอง ศรีเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ยังได้ระบุอีกว่า เหตุผลหนึ่งที่สภากรุงเทพมหานครตัดงบประมาณดังกล่าว เพราะกลัวว่าตนจะหาเสียงกับลูกจ้างและข้าราชการชั้นผู้น้อย

นายไพโรจน์ ประเสริฐ ประธานสภากรุงเทพมหานคร ได้ชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

"...ทางสมาคม ยู.ไอ. ซึ่งเป็นสมาคมเยาวชนในประเทศญี่ปุ่น ได้เชิญสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเยือนดูงาน ผมเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อกรุงเทพมหานคร ในประเด็นที่สามารถนำสิ่งที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพัฒนากรุงเทพมหานคร และในส่วนของสภากรุงเทพมหานครเองก็มีเงินงบประมาณเพื่อการนี้อยู่จำนวน 3 ล้านบาท ซึ่งกระผมก็ได้อนุมัติไปตามนั้น แต่เมื่อผู้ว่าฯ ไม่อนุมัติเพราะต้องการประหยัดงบประมาณรายจ่าย ทางเราก็พร้อมที่จะยกเลิกการเดินทางถึงแม้จะเสียหายไปบ้างก็ตาม...ยืนยันได้เลยว่าไม่มีเหตุขัดแย้งอะไรกับผู้ว่าฯ"

นายมหินทร์ ตันบุญเพิ่ม ประธานคณะกรรมการวิสามัญของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ ได้ชี้แจงตอบโต้ข้อกล่าวหาฝ่าย

บริหารว่า

"...เหตุผลที่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครระงับโครงการนี้ไว้ก่อนก็เพราะว่ากรุงเทพมหานครยังไม่พร้อม กล่าวคือ

1. หลักฐานเอกสารสิทธิ์ที่ดินที่จะก่อสร้างที่นครชัยศรียังไม่เรียบร้อย
2. เจ้าหน้าที่ผู้ชี้แจงโครงการยังไม่ปรากฏชัด ทั้ง ๆ ที่ต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก
3. เงินจำนวนมากมายเช่นนั้น น่าจะนำไปใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นเร่งด่วนเพื่อประชาชนก่อน เช่น ซ่อมแซมถนน และท่อระบายน้ำ โครงการนี้ทำที่หลังก็ได้ไม่เร่งร้อนอะไร
4. ระเบียบการให้เจ้าหน้าที่เข้าไปอยู่ก็ยังไม่ได้เตรียมการไว้ และที่สำคัญคือ ข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานครมีเกือบ 50,000 คน เป็นเจ้าหน้าที่ผู้น้อยเสีย 4,000 กว่าคน การสร้างที่อยู่อาศัยเพียงแต่นั้นจะต้องมีปัญหาในการจัดคนเข้าอยู่หรือให้ออกไปเมื่อพ้นหลักเกณฑ์อย่างแน่นอน

ถึงแม้ว่า ประธานสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะปฏิเสธว่าไม่ได้ขัดแย้งกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในกรณีนี้ก็ตาม แต่ในความเป็นจริงแล้วกรณีดังกล่าวเปรียบเสมือนตัวชนวนที่จุดปะทุความขัดแย้งให้ระเบิดออกมาในที่สุด เพราะนอกจากจะไม่ได้เดินทางไปต่างประเทศแล้ว การระงับเรื่องของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครยังทำให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่จะได้เดินทางไปโปรแกรมดังกล่าวรู้สึกเสียหน้าด้วย²⁶ ซึ่งจากกรณีดังกล่าวนี้เอง จึงทำให้ทั้งสองฝ่ายให้ข่าวต่อสื่อมวลชนในลักษณะที่เป็นการโจมตีซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา

จากการที่กฎหมายกำหนดให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจมาก และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับคะแนนนิยมจากประชาชนอย่างท่วมท้นจากการเลือกตั้ง ประกอบกับบุคลิกลักษณะส่วนตัวของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเอง จึงทำให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานคร ดังนั้น เราจึงควรจะศึกษาว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีการใช้วิธีการท้วงเทินหรือการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารบ้างหรือไม่ หรือมีวิธีการอื่นใด ในการที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองและถ่วงดุลย์อำนาจกับฝ่ายบริหาร ทั้งนี้เพราะ ถ้าสภาสามารถท้วงเทินหรือการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารได้ ก็สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมฝ่ายบริหารได้อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้ให้นิยามของการท้วงเทินหรือว่า หมายถึง การแปรญัตติ การอภิปราย การกระทู้ ซึ่งจะมีผลให้การพิจารณาร่างข้อบัญญัติของฝ่ายบริหารต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาที่ยาวนานขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจะได้ทำการสัมภาษณ์สอบถามความคิดเห็นจากฝ่ายบริหาร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องว่ามีลักษณะเช่นไร

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.



ร.ท.หญิง พรรษา แก้วบัณฑิต รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ความเห็น
เกี่ยวกับเรื่องนั้นว่า²⁷

"โดยปกติสภาจะไม่มีการห่วงเหนี่ยวร่างข้อบัญญัติที่ทางท่านผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานครเสนอ ถ้าเขาไม่เห็นชอบในร่างข้อบัญญัติก็ไม่รับหลักการเลย
ก็มีผลให้ข้อบัญญัตินั้นตกไป แต่ก็ยอมรับว่าเรามีการตีรวนเรามาก โดยเฉพาะ
ในกรณีนี้ทางเราเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณ..."

นายภิญโญ บุญรัตน์ รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และ นายสมพงษ์
สู่สุภอรรรถ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ เห็นว่า

"...เมื่อสภาไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติของฝ่ายบริหาร เรามีการ
แปรญัตติ คือ เปลี่ยนถ้อยคำ หรือเปลี่ยนแปลงในรายละเอียด ปกติในการพิจารณา
ไม่มีการห่วงเหนี่ยว เพราะเราถือว่าข้อบัญญัติทุกฉบับต้องการความรวดเร็ว
ต้องใช้รีบด่วน"

นายไพโรจน์ ประเสริฐ ประธานสภากรุงเทพมหานคร เห็นว่า"...
การห่วงเหนี่ยวกฎหมายของฝ่ายบริหาร ไม่เคยมีเลย..."

²⁷ พรรษา แก้วบัณฑิต, รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์, เมื่อ
วันที่ 3 ธันวาคม 2530.

เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรุงเทพมหานคร ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ให้ความเห็นว่า ²⁸
"...ไม่มีการห่วงเหนี่ยว ถ้าไม่รับหลักการก็ไม่รับหลักการไป"

นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ ปลัดกรุงเทพมหานคร เห็นว่า²⁹...ไม่มีการห่วงเหนี่ยว
โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณจะไปห่วงเหนี่ยวไม่ได้ เพราะกฎหมายกำหนดให้พิจารณา
ให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน"

นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชา
ธิปัตย์เห็นว่า "ไม่มีการห่วงเหนี่ยว ถ้าไม่เห็นด้วยก็ไม่รับหลักการในวาระแรก"

นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา ที่ปรึกษากรุงเทพมหานคร ให้ความเห็นว่า ³⁰

"การห่วงเหนี่ยว คงไม่ได้ นอกจากจะแปรญัตติ คือ 1. รับหรือไม่รับ
2. รับแล้วก็ต้องมีการแปรญัตติที่ตนเห็นว่ามั่นคงแข็งแรงไป เอาไปเปลี่ยนแปลง
แก้ไขข้อความ"

²⁸ เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2530.

²⁹ ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ, ปลัดกรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2530.

³⁰ ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา, ที่ปรึกษากรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์,

พลตรีจันทา เจริญมิตร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์
ให้ความเห็นว่า "การห่วงเหี่ยวตามหลักธรรมดา เราไม่เคยทำ"

นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลังให้
ความเห็นว่าเป็นว่า

"จากที่ผ่านมาในการพิจารณาแปรญัตติงบประมาณของปี พ.ศ. 2531
สภาได้มีการแปรญัตติถึง 30 วัน การแปรญัตติงบประมาณถึง 30 วันนั้นมาจาก
ท่านสมาชิกสภาขาดความเข้าใจในเรื่องการแปรญัตติงบประมาณ หรือวิธีการ
งบประมาณ ตัวอย่างการแปรญัตติในครั้งนี้ มีสมาชิกสภาแปรญัตติผิดพลาดกัน
ไปหมด เพราะตามกฎหมายนั้น การแปรญัตติเพิ่มงบประมาณรายจ่ายจะต้องแปร
ญัตติตัดมาก่อนจึงจะแปรเพิ่ม และในบางครั้งแปรตัดมาเพียงนิดเดียว แต่แปรเพิ่ม
มาเป็นจำนวนมากกว่าจำนวนที่แปรตัด อย่างนี้บทบัญญัติแห่งกฎหมายได้บัญญัติไว้ว่า
การแปรญัตตินั้นต้องตกไปไม่ได้รับการพิจารณา ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า งบประมาณ
รายจ่ายของกรุงเทพมหานครนั้น กรุงเทพมหานครไม่สามารถกู้ยืมเงินใครมา
บริหารได้ ไม่เหมือนกับรัฐบาล เพราะฉะนั้น การกำหนดการแปรญัตติมา 30
วันนั้น เป็นการผิดพลาดอย่างยิ่ง เพราะว่าคณะกรรมการวิสามัญแปรญัตติไม่
สามารถทำหน้าที่ได้ทัน ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า ภายใน 30 วันนี้ เราไม่สามารถที่จะ
จะไปดำเนินการลงมติที่จะให้รายการใดผ่าน หรือรายการใดตัด ยกวันจะเป็น
การตัดสินใจไปล่วงหน้าก่อน อย่างเช่น อันนี้ให้ผ่าน ๆ จะผ่านไปได้อย่างไร
เพราะยังมีคนแปรญัตติเข้ามา เขาอาจจะตัดก็ได้ อันนี้ผมถือว่าเป็นการกระทำ
ที่ค่อนข้างจะข้ามขั้นตอน และการแปรญัตติ 30 วันนั้น ผมเห็นว่านานเกินไป
สมาชิกสภาที่ปฏิบัติหน้าที่โดยถูกต้องควรมีโอกาสพบกับประชาชนบ้าง ย่อมรู้ดี
ว่ามีรายการใด ถนน ตรอก ซอย ใดเป็นสิ่งที่ควรจะได้รับแก้ไข ก็ต้องมี

ข้อมูลอยู่ในตัวอยู่แล้ว 7 วันก็สามารถทำได้ ยกเว้นสมาชิกสภาท่านนั้นไม่เคย
ออกไปพบปะประชาชน ไม่เคยออกไปรับทราบปัญหาของประชาชน จึงขอเวลา
นาน ๆ จริง ๆ แล้วภายใน 7 วันก็สามารถทำได้...แล้วก็จะเพิ่มเวลาให้กับ
คณะกรรมการวิสามัญในการพิจารณา ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า กฎหมายบังคับให้สภา
จะต้องพิจารณาให้เสร็จสิ้นภายใน 45 วัน ก็ไปเปิดโอกาสให้มีการแปรญัตติ
ภายใน 30 วัน เป็นการผิดพลาดมากครับ ส่วนจะใช่เป็นการท้วงเหนี่ยว³¹
ฝ่ายบริหารหรือไม่ คงไม่มีเจตนาท้วงเหนี่ยว คงมีเจตนาจะศึกษาและเขาไม่
รู้ว่าอะไรเพิ่ม เพราะว่าเขาไม่เคยออกไปพบปะประชาชนก็เลยไม่รู้
ว่าจะเอาอะไรมาเพิ่ม ก็ขอเวลาให้มันนานหน่อย เขาคงไม่มีเจตนาที่จะท้วงเหนี่ยว"³¹

จากการที่ได้สัมภาษณ์ความเห็นของฝ่ายบริหาร สมาชิกสภากรุงเทพมหานครและ
ข้าราชการกรุงเทพมหานครระดับสูงที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า สมาชิกสภาไม่มีการใช้วิธีการ
ท้วงเหนี่ยวข้อบัญญัติที่เสนอโดยฝ่ายบริหาร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการต้อรองและถ่วงดุลย์
อำนาจกับฝ่ายบริหารแต่ประการใด ทั้งนี้เพราะถ้าเป็นข้อบัญญัติทั่วไป ถ้าสภาไม่เห็นชอบด้วย
ก็จะไม่รับหลักการในวาระแรกเลย แต่ถ้าเห็นชอบด้วยในบางส่วนก็จะรับหลักการมาทำการ
แปรญัตติ และในกรณีข้อบัญญัติงบประมาณ สภาไม่สามารถจะใช้วิธีการท้วงเหนี่ยวได้เลย
เนื่องจากกฎหมายได้กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาไว้ภายใน 45 วัน

³¹ ศราวุฒิ ปฤชาบุตร, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง,
สัมภาษณ์, เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2530.

อย่างไรก็ตาม จากการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ฝ่ายบริหารสมาชิกสภา
ถึงการใช่วิธีการควบคุมออกรูปแบบ พบว่า สมาชิกสภาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สมาชิกสภา
กรุงเทพมหานครมีการใช่วิธีการควบคุมออกรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 79.5 ซึ่งสามารถแสดง
ให้เห็นได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 แสดงความเห็นในการใช่วิธีการควบคุมออกรูปแบบ

| ประเภท | คำตอบ | | รวม | จำนวน ผู้ตอบ |
|------------------|-------|-------|-----|-----------------|
| | มี | ไม่มี | | |
| ฝ่ายบริหาร | 50 | 50 | 100 | 2 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 79.5 | 20.5 | 100 | 39 |

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า สมาชิกสภากรุงเทพ
มหานครมีการใช่วิธีการควบคุมออกรูปแบบ ร้อยละ 50 และเห็นว่า ไม่มีมีการใช่วิธีการ
ดังกล่าว ร้อยละ 50 ส่วนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความเห็นว่า สมาชิกสภากรุงเทพ
มหานครมีการใช่วิธีการควบคุมออกรูปแบบ ร้อยละ 79.5 ส่วนที่เห็นว่าไม่มีมีการใช่วิธีการ
ควบคุมออกรูปแบบมีอยู่ ร้อยละ 20.5 นั่นคือ จะเห็นได้ว่า สมาชิกสภาส่วนใหญ่มีความเห็น
ว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีการใช่วิธีการควบคุมออกรูปแบบ

สำหรับวิธีการควบคุมฝ่ายบริหารของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอย่างไม่เป็น

ทางการนั้น สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะมีการใช้วิธีการต่าง ๆ กัน ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 17 แสดงรูปแบบการควบคุมฝ่ายบริหารอย่างไม่เป็นทางการ

| วิธีการควบคุม | ฝ่ายบริหาร | สภา |
|---|------------|------|
| 1. การให้ข่าวสารการบริหารที่ผิดพลาดของฝ่ายบริหารต่อสื่อมวลชน | - | 72.3 |
| 2. การทำเป็นหนังสือยื่นต่อฝ่ายบริหารเพื่อให้ฝ่ายบริหารทราบถึงการดำเนินงานของตนเอง | - | 38.7 |
| 3. ทั้ง 2 วิธีการดังกล่าวข้างต้น | 100 | 25.8 |
| 4. อื่น ๆ | - | 3.2 |
| รวม | 100 | 100 |
| จำนวนผู้ตอบ | 1 | 31 |

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีการใช้ทั้งวิธีการให้ข่าวสารทางสื่อมวลชน และวิธีการทำเป็นหนังสือยื่นต่อฝ่ายบริหาร เพื่อให้ฝ่ายบริหารทราบถึงผลการดำเนินงานของตนว่า มีความถูกต้องเหมาะสมตรงกับความต้องการของประชาชนหรือไม่ ร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีความ

เห็นว่า มีการใช้วิธีการทำเป็นหนังสือ ร้อยละ 38.7 ให้ข่าวต่อสื่อมวลชน ร้อยละ 72.3 มีการใช้ทั้งวิธีการให้ข่าวต่อสื่อมวลชนและการทำเป็นหนังสือ ร้อยละ 25.8 และมีการใช้วิธีการอย่างอื่น เช่น โทรศัพท์ไปโดยตรง และไปติดต่อด้วยตนเอง ร้อยละ 3.2

นายภิญโญ บุญยรัตพันธุ์ รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และ นายสมพงษ์ สู้ศุภอรอด สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ³²

"การควบคุมโดยวิธีการนอกกรอบแบบนั้น ผมใช้วิธีการลงหนังสือพิมพ์ (โดยส่งภาพถ่ายและให้รายละเอียดของข่าว) ผลสะท้อนตอบมันสูง เป็นเรื่องแปลกที่ฝ่ายบริหารกลัวหนังสือพิมพ์มากกว่าการกระทำผิด และการอภิปรายของสภา และถ้าเราลงหนังสือพิมพ์แล้วละก็ จะได้รับการตอบสนองจากฝ่ายบริหารได้รวดเร็วกว่า เขาจะรีบมาชี้แจงทางการบริหารต่อหนังสือพิมพ์ เราต้องใช้วิธีการอย่างนี้ เข้าช่วย อันนี้เป็นเทคนิคของแต่ละบุคคล ซึ่งผมคิดว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่เราใช้ได้ผล ซึ่งหากเป็นวิธีการทางสภานี้ เราไม่มีสิทธิก้าวก่ายทางการบริหาร เขาจะทำก็ได้ ไม่ทำก็ได้ แต่ถ้าลงหนังสือพิมพ์ก็เท่ากับเราฟ้องประชาชนว่าเขาทำไม่เข้าท่าเข้าทาง ฝ่ายบริหารก็จะรีบดำเนินการและชี้แจงทางหนังสือพิมพ์ เพราะเขากลัวเสียคะแนนเสียง เสียคะแนนนิยม..."

³² ภิญโญ บุญยรัตพันธุ์, รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และ สมพงษ์ สู้ศุภอรอด สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2530.

นายสุวรรณ แดงบัว สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์
ให้ความเห็นว่า 33

"...มีสมาชิกสภาบางท่านใช้วิธีการให้ข่าวต่อสื่อมวลชน ถือว่าการให้
ข่าวก่อนอีกฝ่ายทำไม่ได้จะทำให้ฝ่ายนั้นเสียหาย เป็นการประชาสัมพันธ์ตัวเอง
แต่ในงานนั้นควรจะทำตามอำนาจของเราคือสภากรุงเทพมหานคร เราควรใช้
สภาเป็นหลัก ไม่ใช่สื่อมวลชนเป็นหลัก"

นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง เห็นว่า

"...เท่าที่ผมดู ๆ มาก็มักการใช้สื่อมวลชนไปบีบฝ่ายบริหาร แต่ผมถือว่า
เป็นการกระทำที่ออกนอกขอบเขตแห่งสิทธิและอำนาจหน้าที่ของตัวเองในตำแหน่ง
ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพราะตำแหน่งของสมาชิกสภานั้น เรามีสิทธิ์ที่
จะทำเป็นหนังสือก็ได้ ถ้าไม่ถึงขนาดที่จะต้องยื่นญัตติ ทำเป็นหนังสือแจ้ง ยกหู
โทรศัพท์ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เราก็อ้างไป แล้วเขาก็ตอบกลับมาว่าข้อมูล
ที่ได้รับถูกหรือผิด ถ้าถูกเขาก็อาจจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข นั่นเป็นการควบคุมอย่าง
หนึ่ง บางครั้งก็ไม่ต้องถึงกับผู้ว่าฯ หรือกรับ ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง
ก็ทำได้ แต่การที่ไปออกสื่อมวลชน หรือไปให้สื่อมวลชนลงข่าว ไม่ว่าจะ เป็นบัตร

33 สุวรรณ แดงบัว, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์,
สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2530.

สนเท่ห์ หรือไปปลิวเถื่อน หรือไม่ว่าจะออกชื่อตัวเองเลย ผมเห็นว่ามันไม่ใช่
ลักษณะของการประนีประนอม หรือควบคุมการบริหารด้วยความบริสุทธิ์ใจ มันเป็น
เรื่องของการโปรโมทตัวเอง หยิบยกตัวเองขึ้นมาเหนือคนอื่นเขา ถ้าหากเรา
มีความตั้งใจจริงในการที่จะให้กรุงเทพมหานครมีความเจริญก้าวหน้าขึ้น ยกหู
โทรศัพท์หน่อยหนึ่ง เขียนหนังสือไปถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบว่าควรจะแก้ไขปรับปรุง
อย่างไร อะไรผิด อะไรถูก ที่ได้รับรองเรียนมา ผมว่านี่เป็นส่วนหนึ่งในการ
ควบคุมการบริหาร และก็เป็นที่ถูกต้องกว่าที่จะใช้สื่อมวลชน ก็ด้วยเหตุผล
ที่ว่า สมมติว่าทำไปแล้ว และเขาไม่ปฏิบัติ เราก็สามารถยื่นผู้คัดหรือกระทำได้
แต่ในบางครั้งมันไม่จำเป็นถึงขนาดอย่างนั้น มันควรจะทำตามขั้นตอน แต่ก็แล้วแต่
สมาชิกสภาจะเลือก แต่การที่จะออกสื่อมวลชน ผมเห็นว่ามันยังไม่ถึงเวลานั้น
เพราะยังไม่บอกเขาเลย ก็มาออกสื่อมวลชนเสียแล้ว" 34

จะเห็นได้ว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีการใช้วิธีการควบคุมฝ่าย
บริหารนอกรูปแบบ ซึ่งวิธีการดังกล่าว ได้แก่ การทำเป็นหนังสือยื่นต่อฝ่ายบริหาร เพื่อให้
ฝ่ายบริหารทราบถึงผลการดำเนินงานของตนเองว่าเป็นอย่างไร เป็นส่วนใหญ่

จากการสอบถามถึงอิทธิพลของพรรค/กลุ่มการเมืองต่อการตัดสินใจในนโยบาย
ต่าง ๆ ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พบว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่าพรรค/กลุ่ม
การเมืองมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย หรือการตัดสินใจในนโยบาย หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง

34 ศรารุณี ปฤชาบุตร, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง,

ของสมาชิกสภา ร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภา เห็นว่า พรรค/กลุ่มการเมืองมีส่วนในการ
ตัดสินใจในนโยบายใดนโยบายหนึ่งของสมาชิกสภา ร้อยละ 62.2 ซึ่งสามารถพิจารณา
ได้จากตารางต่อไปนี้

ตาราง 18 แสดงถึงอิทธิพลของพรรค/กลุ่มการเมืองต่อการตัดสินใจนโยบาย
ต่าง ๆ ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

| ประเภท | คำตอบ | | | รวม | จำนวน ผู้ตอบ |
|------------------|----------------|--------|-----------|-----|-----------------|
| | มีส่วนอย่างมาก | มีส่วน | ไม่มีส่วน | | |
| ฝ่ายบริหาร | 50 | 50 | - | 100 | 2 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 10.8 | 62.2 | 27 | 100 | 37 |

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายไพโรจน์ ประเสริฐ ประธานสภากรุงเทพมหานคร
ได้ให้ความเห็นว่า

"...สำหรับพรรคอื่นไม่ทราบ แต่พรรคประชาธิปัตย์มีการเตรียมการ
เราได้มีการหารือในพรรคว่า นโยบายนี้สมควรจะให้หรือไม่ หรือมีประโยชน์
กับประชาชนหรือไม่ เป็นนโยบายพรรคหรือไม่ ถ้าใช่เราก็ปล่อยให้ไป ถ้าเป็น
ประโยชน์กับประชาชนเราก็ปล่อยให้ไปเลย แล้วเราจะสนับสนุนแก้ไขในทางที่ดี
อีก สมมติยกร่างมาไม่รัดกุมนี้ เราตั้งคณะกรรมการวิสามัญเข้าไปพิจารณาใน

วาระที่ 2 เพราะเรามีเสียงส่วนมาก เราอาจจะแก้ไขให้มากกว่าที่เขาขอหรือ กำหนดอัตราค่าเช่าสูง เราก็บอกมันเกินไป เราก็ตัดลงมาอีก คือเรามีการเตรียม กันมาก่อนนั่นแหละ ก็จะพิจารณาว่าร่างข้อบัญญัติฉบับนี้ ใครมีความเหมาะสมที่จะ เป็นคณะกรรมการ มีความรู้ในด้านนี้ เราก็ให้เขาเป็น..."³⁵

ร.ท.หญิง ทรธา แก้วบัณฑิต รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ให้ความเห็นว่า³⁶

"...ในการที่จะพิจารณาร่างข้อบัญญัติที่ฝ่ายบริหารเสนอนั้น ทางสมาชิกสภาจะมี การเตรียมการกันมาก่อน โดยเฉพาะสมาชิกสภาที่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นเสียง ส่วนใหญ่ในสภาอยู่ในขณะนี้ ก่อนที่จะมีการประชุมพิจารณาร่างข้อบัญญัติทุกครั้ง เขาจะมีใฝ มาจากพรรคประชาธิปัตย์ พรรคใหญ่ที่จะเข้ามาแทรกแซง"

นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ ปลัดกรุงเทพมหานคร ให้ความเห็นว่า³⁷ "...สมาชิก สภากรุงเทพมหานครก็เชื่อฟังพรรคดี มีระเบียบวินัย"

³⁵ ไพโรจน์ ประเสริฐ, ประธานสภากรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์,

8 ธันวาคม 2530.

³⁶ ทรธา แก้วบัณฑิต, รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์,

3 ธันวาคม 2530.

³⁷ ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ, ปลัดกรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2530.

นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลังเห็นว่า 38

"...มติเสียงข้างมากในสภากรุงเทพมหานครที่เกิดขึ้นในขณะนี้ มันเป็นมติของพรรคการเมือง ไม่ใช่มติที่เป็นอิสระของท่านสมาชิกสภา ด้วยเหตุผลที่ว่า ในขณะที่พรรคประชาธิปัตย์เป็นผู้ได้เสียงข้างมาก ฉะนั้น ถ้าเผื่อว่าพรรคประชาธิปัตย์มีความประสงค์อย่างไร ก็จะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ทราบมาว่าก่อนจะมีการประชุมสภาทุกครั้ง พรรคประชาธิปัตย์จะมีการประชุมพรรคกันทุกวันอังคาร เพื่อสอบถามหรือรับเอานโยบายมาเป็นมติของสมาชิกสภา แต่ผมว่า เหตุการณ์อย่างนี้ เท่าที่ฟัง ๆ ดู บางครั้งก็เป็นเรื่องฟรีโหวต บางครั้งก็เป็นเรื่องที่ยอกันมาว่าต้องอย่างนั้น ต้องอย่างนี้ แต่ก็คือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย เพราะฉะนั้น เมื่อเป็นมติแล้วเราก็ต้องยอมรับ ทั้ง ๆ ที่บางครั้ง ผมเองในฐานะสมาชิกสภาผู้หนึ่ง ผมก็ไม่เห็นด้วยกับญัตตินี้ ผมเห็นด้วยกับที่ทางฝ่ายบริหารได้เสนอเข้ามา ก็จำเป็นต้องยอมรับ"

นั่นคือ ส่วนใหญ่ของฝ่ายบริหารและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความเห็นว่า พรรค/กลุ่มการเมืองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในนโยบายต่าง ๆ ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

38 ศราวุฒิ ปฤชาบุตร, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2530.

ตารางที่ 19 แสดงการแบ่งแยกเป็นกลุ่ม/พรรคการเมืองของสมาชิกสภา
กรุงเทพมหานคร

| ประเภท | คำตอบ | | รวม | จำนวน ผู้ตอบ |
|------------------|-------|-------|-----|-----------------|
| | มี | ไม่มี | | |
| ฝ่ายบริหาร | 100 | - | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 56.4 | 43.6 | 100 | 39 |

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า สมาชิกสภาที่มีการแตก
แยกออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามพรรค/กลุ่มการเมือง คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภา
กรุงเทพมหานคร เห็นว่า สมาชิกสภาที่มีการแตกแยกเป็นกลุ่ม/พรรคการเมือง ร้อยละ 56.4
ส่วนร้อยละ 43.6 เห็นว่า ยังไม่แน่ใจว่าใช่เป็นการแตกแยกหรือไม่ และไม่มีที่การแตกแยก
เกิดขึ้น

นายไพโรจน์ ประเสริฐ ประธานสภากรุงเทพมหานคร มีความเห็นว่า

"...ที่ผ่านมากลุ่มรวมพลังมีการแบ่งแยกฝ่ายเดียว คือ ต้องยอมรับว่าเขา
เป็นฝ่ายเดียวกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่เขามีเพียงส่วนน้อยก็ไม่มีบทบาท
อะไรเท่าไร เขาไม่เคยเสนอญัตติ ไม่เคยเสนอหรือออกความเห็นอะไรทั้งหมด
เคยยกมือให้ความเห็นชอบกับข้อบัญญัติที่ฝ่ายบริหารเป็นผู้เสนอเท่านั้น แต่ญัตติที่จะให้

ฝ่ายบริหารดำเนินการ รายงานต่าง ๆ ของคณะกรรมการสภา เขาไม่เคยออกเสียง
ไม่ทำอะไรทั้งนั้น ถ้ามีผู้ตื้ออะไรที่ไม่ชอบ นอกจากจะไม่ออกเสียงแล้ว เขายังจะค้าน
ด้วย ถ้าเป็นผลกระทบต่อฝ่ายบริหาร ส่วนกลุ่มอื่นก็ไม่มีปัญหาอะไร ประชากรไทย 6
อิสระ 4 เขาก็ฟังเสียงส่วนใหญ่ ดูเหตุผลว่าถูกต้องหรือไม่ ถ้าถูกต้องเขาก็เอาด้วย
ถ้าไม่ถูกต้องเขาก็ไม่เอา" 39

ร.ท.หญิง พรรษา แก้วบัณฑิต รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เห็นว่า 40

"มีการแบ่งกลุ่มแบ่งพรรค ระหว่างสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ต่างกลุ่ม
ต่างพรรคกัน แม้แต่พรรคประชาธิปัตย์เองก็ยังมีพรรคแตกแยกกันเอง"

นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ ปลัดกรุงเทพมหานคร ให้ความเห็นว่า 41

"...สมาชิกสภาที่มีการแบ่งแยกเป็นกลุ่มเป็นพรรคซึ่งเป็นหลักการเมืองทั่วไป
ส่วนใหญ่เป็นพรรคประชาธิปัตย์มีเสียง 2 ใน 3 เขามีอำนาจต่อรองสูง แต่เสียง
สนับสนุนจากประชาชนที่มีต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีมากกว่า สมาชิกสภา
พรรคประชาธิปัตย์จึงไม่ค่อยมีบทบาทมากเท่าไร"

39 ไพโรจน์ ประเสริฐ, ประธานสภากรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์, 8 ธันวาคม 2530.

40 พรรษา แก้วบัณฑิต, รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์, 3 ธันวาคม 2530.

41 ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ, ปลัดกรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2530.

นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง ได้ให้
ความเห็น⁴² ว่า

"...แบ่งเป็นกลุ่มคนหนุ่มพวกที่มีไฟแรง มีอุดมคติยึดติดในพรรคในพวก
ในกลุ่มของตน ใครที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มในพรรค ถือว่าเป็นศัตรูไปหมด ส่วนอีก
พวกหนึ่งผ่านประสบการณ์มาพอสมควร เพราะฉะนั้น เขาจะรู้ว่าอะไรเป็น
อะไร เพราะฉะนั้น ถ้าจะถามว่ามีการแบ่งหรือไม่ ผมว่าไม่มีการแบ่ง ถึงแม้
ในกลุ่มของเสียงข้างมากจะมีการแบ่งเป็นกลุ่มเป็นพวกในกลุ่มของเขาเอง แต่
จริง ๆ แล้วเขาก็ต้องไปเอามติของเขาเองข้างนอกในพรรคของเขา ก่อน
จะแบ่งยังงี้ก็ต้องเป็นมติออกมา แล้วก็มาเป็นมติของสภา ผมว่ามีการแบ่งกัน
ในลักษณะที่เป็นฝ่ายบริหารกับไม่ใช่เป็นฝ่ายบริหารมากกว่าจะแบ่งเป็นก๊ก
เป็นพวก ซึ่งมีเพียงคนหนุ่มไม่กี่คน"

จากการที่นำเสนอมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ของฝ่ายบริหารและสมาชิก
สภามีความเห็น ว่า ภายในสภากรุงเทพมหานครมีการแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มเป็นพวกตามพรรค/
กลุ่มการเมืองที่แตกต่างกัน

⁴² ศราวุฒิ ปฤชาบุตร, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง,
สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2530.

ตารางที่ 20 แสดงความเห็นในการปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ว่าเป็นการหาเสียงไปด้วยในตัวหรือไม่

| ประเภท | คำตอบ | | รวม | จำนวน ผู้ตอบ |
|------------------|-------|--------|-----|-----------------|
| | ใช่ | ไม่ใช่ | | |
| ฝ่ายบริหาร | - | 100 | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 87.2 | 12.8 | 100 | 39 |

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า ฝ่ายบริหาร เห็นว่า การทำงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้น ไม่ได้เป็นไปเพื่อการหาคะแนนจากประชาชน ร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีความเห็นว่า เป็นการหาคะแนนเสียงไปด้วยในตัว ร้อยละ 87.2 และเห็นว่า ไม่ใช่และไม่แน่ใจว่าจะใช่เป็นการหาเสียงด้วยหรือไม่ ร้อยละ 12.8

ร.ท.หญิง พรรษา แก้วบัณฑิต รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ความเห็นว่า

"...ท่านผู้ว่าฯ ทำงานไปโดยไม่หวังผลการหาเสียงจากประชาชน แต่ทางสมาชิกสภาเสียอีกที่พยายามหาเสียงอยู่ตลอดเวลา เช่น เวลาที่ทางฝ่ายบริหารไปสร้างถนนหรือสะพานให้ประชาชนได้รับความสะดวกทางการคมนาคม เมื่อถนนหรือสะพานสร้างเสร็จ ก็มีสมาชิกสภาบางคนเอาป้ายไปติดมีข้อความว่า

ถนนหรือสะพานนี้สร้างขึ้นมาได้ เพราะตนเองเป็นผู้ไปของงบประมาณมาสร้างให้
เป็นต้น" 43

นายทองหล่อ กล้วยไม้ ณ ออยุธยา ที่ปรึกษากรุงเทพมหานคร เห็นว่า 44

"การทำงานของทั้ง 2 ฝ่ายเป็นการหาเสียง เพราะตามระบอบประชาธิปไตย ถ้าไม่มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ก็เสร็จ อันนี้เป็นเรื่องธรรมดา"

นั่นคือ ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า การทำงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
เป็นไปโดยไม่ได้หวังคะแนนเสียง คะแนนนิยม ในขณะที่สมาชิกสภามีความเห็นว่า
การทำงานของผู้ว่า ฯ เป็นการหาเสียงไปด้วยในตัว

43 ทรธธา แก้วบัณฑิต, รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์,
3 ธันวาคม 2530.

44 ทองหล่อ กล้วยไม้ ณ ออยุธยา, ที่ปรึกษากรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์,
14 ตุลาคม 2530.



ตารางที่ 21 แสดงความเห็นเกี่ยวกับการยุบสภาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
มหานคร

| ประเภท | คำตอบ | | รวม | จำนวน ผู้ตอบ |
|------------------|-------|-------|-----|-----------------|
| | มี | ไม่มี | | |
| ฝ่ายบริหาร | - | 100 | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 41 | 59 | 100 | 39 |

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เคยขู่สมาชิกสภาว่าจะทำการยุบสภาแต่ประการใด ร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เห็นว่า ผู้ว่าฯ เคยขู่ว่าจะทำการยุบสภา ร้อยละ 41 และไม่เคยขู่ว่าจะทำการยุบสภา ร้อยละ 59

ร.ท. ทนึ่ง ธรรมชาติ แก้วบัณฑิต รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

"ท่านผู้ว่าฯ ไม่เคยขู่ว่าจะทำการยุบสภา แต่ตัวดิฉันเองเคยบอกกับทางสมาชิกสภาในกรณีการพิจารณางบประมาณว่า ถ้ายังตีรวน และไม่ผ่านร่างข้อบัญญัติงบประมาณให้ก็คงจะต้องต่างคนต่างไป"

นายไพโรจน์ ประเสริฐ ประธานสภากรุงเทพมหานคร ให้ความเห็น⁴⁵

"...ไม่มีการชู้ว่าจะยุบสภา แต่ผมได้ข่าวท่านผู้ว่าฯ ไปให้สัมภาษณ์
ทางสื่อมวลชน ซึ่งจะเป็นการชู้หรือไม่ก็ไม่ทราบนะ"

นายภิญโญ บุญรัตน์ รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และ นายสมพงษ์
สู่ศุภอรอด สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ เห็นว่า⁴⁶

"...การบริหารงานของผู้ว่าฯ ไม่ได้ถือว่าเป็นเผด็จการ เพราะเราเสนอ
อะไรไป เขาก็รับฟังดี ส่วนใหญ่อะไรที่เราเสนอก็ได้รับการตอบสนอง"

⁴⁵ ไพโรจน์ ประเสริฐ, ประธานสภากรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์,

8 ธันวาคม 2530.

⁴⁶ ภิญโญ บุญรัตน์, รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และ สมพงษ์

สู่ศุภอรอด, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์, สัมภาษณ์,

5 ตุลาคม 2530.

นายสุวรรณ แดงบัว สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์
ให้ความเห็นว่า ⁴⁷

"ไม่ถือว่าเป็นเผด็จการ เพราะเขาทำตามหน้าที่ แต่ถ้าอะไรก็ตามที่คนเรา
หันหน้ามาพูดกัน ปัญหาการเสียหายที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะเสียหาย มันก็ไม่น่าจะ
เกิดขึ้น"

นั่นคือ ส่วนใหญ่ของฝ่ายบริหารและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความเห็นว่า
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เคยขู่ว่าจะทำการยุบสภา และไม่ถือว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพ
มหานครเป็นเผด็จการ

จากการศึกษาสาเหตุของความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานคร
พบว่า ความขัดแย้งของทั้ง 2 ฝ่าย เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ ประการแรก เกิดจาก
การเมืองนโยบายที่แตกต่างกัน ประการที่สอง เกิดจากบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมาย
ได้กำหนดไว้ และประการที่สาม เกิดจากการสังกัดพรรค/กลุ่มการเมืองที่แตกต่างกัน ซึ่ง
สามารถพิจารณาได้จากตารางดังต่อไปนี้

⁴⁷ สุวรรณ แดงบัว, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์,
สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2530.

ตารางที่ 22 แสดงสาเหตุของการขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานคร (คนหนึ่งตอบได้หลายคำตอบ)

| ประเภท | สาเหตุ | ร้อยละ | จำนวนผู้ตอบ |
|------------------|--|--------|-------------|
| ฝ่ายบริหาร | 1. มีนโยบายต่างกัน | 66.6 | 2 |
| | 2. สังกัดกลุ่มการเมืองต่างกัน | 33.4 | 1 |
| รวม | | 100 | 3 |
| สภากรุงเทพมหานคร | 1. บทบาทและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย | 27.3 | 15 |
| | 2. มีนโยบายต่างกัน | 43.7 | 24 |
| | 3. สังกัดกลุ่มการเมืองต่างกัน | 27.3 | 15 |
| | 4. บุคลิกภาพของผู้ว่าฯ | 1.8 | 1 |
| รวม | | 100 | 55 |

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา ที่ปรึกษากรุงเทพมหานคร
ให้ความเห็นว่า 48

"ปัญหาเรื่องการขัดแย้งถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา ที่ภาษาไทยเราเห็นว่า
ความขัดแย้งเป็นคำที่ไม่เพราะ มันน่าจะเรียกว่า มีความเห็นไม่ตรงกัน มีความ
ต้องการไม่ตรงกันมากกว่า ความเห็นส่วนตัวของผม ความขัดแย้งจะถือว่าเป็นต้อง
เป็นศัตรูกัน ความจริงไม่ใช่ เรื่องของการปกครอง ความเห็นมันก็ย่อมจะตรงกัน
บ้าง ไม่ตรงกันบ้าง มันเป็นเรื่องธรรมดา ที่เสียงข้างมากเอาอย่างไร ต้องเป็น
อย่างนั้น ที่ประชาชนไทยต้องคุ้มครองสิทธิของคนข้างน้อยด้วยเท่านั้น ไม่ใช่คน
ข้างมากมีอารมณ์แล้วพากันโหวต แล้วก็ทำให้คนข้างน้อยเดือดร้อน...สาเหตุเกิด
จากเป้าหมายคนละทาง ความเห็นไม่ตรงกัน...ถ้าเกิดการไม่เห็นพ้องต้องกันมัน
ก็จะเกิดความสะเทือนใจ สะเทือนใจ เพราะฉะนั้น ในเรื่องของการปกครองการ
มีฝ่ายค้านการมีเสียงข้างมาก เสียงข้างน้อย มันก็เป็นเครื่องเตือนสติ ถ้าทำโดย
บริสุทธิ์ใจทำโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของพรรคหรือส่วน
ตัวและมีเหตุมีผล มีหลักวิชา ผมว่าการขัดแย้งมันน่าจะดีกว่า...เพราะว่าการ
มีความเห็นไม่ตรงกันนี้ มันก็จะอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย แต่ถ้าถึงขนาดที่ไป
ด้วยกันไม่ได้จริง ๆ แล้วก็ให้ประชาชนตัดสิน ซึ่งกันก็เป็นเรื่องแพร่พอสมควร
เพราะฉะนั้น เราต้องใจกว้างและหนักแน่นพอสมควรที่จะเห็นว่า การบริหาร
ที่มีคนค้านเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องดี..."

48 ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา, ที่ปรึกษากรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์,

เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรุงเทพมหานคร ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ให้ความเห็นว่า ⁴⁹

"...ผู้ว่าฯ ไม่ค่อยประนีประนอมกับฝ่ายสภา ท่านแข็งเกินไป เช่น สมัยก่อนชาวต่างประเทศเขาส่งหนังสือเชิญสมาชิกสภาไปทำงาน ซึ่งก็สามารถเบิกได้ตามกฤษฎีกา มีค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเครื่องบิน ค่าอะไรต่ออะไร ที่นี้พอทำเรื่องขอเบิกค่าเดินทาง ท่านก็บอกว่าไม่ให้ ยิ่งไง ๆ ก็ไม่ให้...บางทีนโยบายอาจจะไม่ตรงกัน เพราะว่ามองคนละแง่ เช่น งบประมาณ บางที่ทางฝ่ายบริหารท่านก็ว่าท่านเสนอมาดีแล้ว ทางสภาเขาก็ว่าเขาก็ตัดถูกต้องแล้ว แต่งบประมาณนี้เป็นเรื่องใหญ่ตามที่เป็นข่าวการขัดแย้งตามหน้าหนังสือพิมพ์นั้น...การตัดทอนงบประมาณเป็นอำนาจโดยเด็ดขาดของสมาชิกสภา ตามเหตุผลและความจำเป็น เช่น การไล่ออกการรื้อลูกค้าคุณลงไฟสิงโตให้ออกไปแล้วไปสร้างแพลตฟอร์ม สมาชิกสภาเขาก็เห็นว่า เป็นการสนับสนุนให้คนทำผิดกฎหมาย เป็นการว่าคนที่ทำถูกกฎหมายก็กินเกลือไป คนที่ทำผิดกฎหมาย กรุงเทพมหานครกลับไปสร้างแพลตฟอร์มให้เขาอยู่ มันก็เลยเป็นแนวทางให้คนมาทำผิดกฎหมายกันมากขึ้น คือ มันมองคนละแง่ ฝ่ายบริหารก็มองว่า ให้ออกไปแล้วทางระบายน้ำก็จะสะดวก"

⁴⁹ เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรุงเทพมหานคร ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง, สัมภาษณ์,

นายสุวรรณ แดงบัว สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์
ให้ความเห็นว่า 50

"นโยบายพรรคกับนโยบายฝ่ายบริหารต่างกันแน่ พรรคประชาธิปัตย์มี
นโยบายของเราเองตอนหาเสียง เราก็คงอยากให้นโยบายที่เราพูดไว้มีโอกาส
ได้ใช้ เช่น การให้เด็กได้รับการศึกษาก่อนวัยเรียน สภารับหลักการ ฝ่ายบริหาร
ก็ตอบสนอง ส่วนการจัดทะเบียนบ้าน สมาชิกสภาได้ยื่นญัตติ แต่ขณะนี้เรายัง
ไม่เห็นเลยว่าฝ่ายบริหารดำเนินการ...นโยบายในขณะนี้เหมือนต่างคนต่าง
พายเรืออำนาจใครอำนาจมัน"

นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์
ให้ความเห็นว่า

"ความขัดแย้งระหว่างสภา กับฝ่ายบริหารจะต้องมีอย่างแน่นอน และจะต้อง
มีตลอดไป ถ้าในรูปแบบการปกครองแบบนี้ เหมือนกับในระบบประธานาธิบดีของ
สหรัฐฯ ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติ...ซึ่งในสภาพสังคมปัจจุบัน ประชาชนไม่เคยชินกับ
การขัดแย้งในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมองความขัดแย้งเป็นเรื่องของการ
ทะเลาะกัน ประชาชนมองว่าการขัดแย้งเป็นผลเสีย ประชาชนไม่มองว่าการขัด

50 สุวรรณ แดงบัว, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์,
สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2530.

แย้งเป็นการหาข้อสรุปที่ดีที่สุด...สาเหตุเกิดจากฝ่ายบริหารมีความคิดคับแคบในการมองปัญหาต่าง ๆ เพราะฉะนั้น เมื่อมีความคิดที่คับแคบ จิตใจที่คับแคบในการมองปัญหา และคิดว่าตนเองดีที่สุด คนอื่นไม่ดีเท่า เมื่อมองปัญหาเช่นนี้การทำงานก็จะเกิดปัญหา อย่างเช่นเรื่องงบประมาณ ถ้าเขาเข้าใจว่าประชาชนมอบอำนาจให้สภาเป็นผู้พิจารณา ซึ่งเราก็พิจารณาด้วยเหตุด้วยผล ในเมื่อเราพิจารณาด้วยเหตุด้วยผล เขาก็ต้องยอมรับและนำไปปฏิบัติ อย่างน้อยต้องนำไปปฏิบัติระยะหนึ่งก่อน ปฏิบัติไม่ได้อย่างไรแล้วค่อยมาว่ากันอีกที แต่เท่าที่ผ่านมานี้ ทุกครั้งที่สภาพิจารณางบประมาณกลับไม่ได้รับการให้เกียรติจากฝ่ายบริหาร มักจะออกมาโจมตีหรือโวยวายว่าทางสภาพิจารณางบประมาณโดยไม่มีเหตุผลอยู่ตลอดเวลา และจะทำให้เขาบริหารงานไม่ได้บ้าง ซึ่งผมคิดว่า เป็นเรื่องของการมีจิตใจที่คับแคบ และเขาไม่เข้าใจในวิถีทางการปกครองในระบบประชาธิปไตย"

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาวิจัยในสาเหตุของความขัดแย้ง พบว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นที่เกิดจากการที่ทั้งฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาซึ่งมีเสียงส่วนใหญ่ในสภากรุงเทพมหานครมีนโยบายที่แตกต่างกัน ส่วนสมาชิกสภาที่มีความเห็นที่เกิดจากการที่ทั้งฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาที่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งมีเสียงส่วนในสภามีนโยบายต่างกัน สังกัดพรรค/กลุ่มการเมืองต่างกัน และเกิดจากการที่กฎหมายกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของทั้ง 2 ฝ่ายขึ้น ซึ่งลักษณะของความขัดแย้งมีดังต่อไปนี้ คือ

1. มีลักษณะการแตกแยกเป็นกลุ่ม เป็นพรรค ทั้งระหว่างสมาชิกสภาที่ต่างกลุ่ม/พรรคการเมืองกัน และระหว่างสมาชิกสภาที่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์กับฝ่ายบริหาร
2. มีลักษณะของการแสวงหาคะแนนนิยมให้แก่ตัวเอง และในขณะที่เดียวกันก็มีการโจมตีฝ่ายตรงข้ามโดยการให้ข่าวสารต่อสื่อมวลชน

3. ไม่ปรากฏว่ามีการใช้วิธีการหน่วงเหนี่ยวการทำงานของฝ่ายบริหารเพื่อเป็นการถ่วงดุลย์และต่อรองอำนาจกับฝ่ายบริหาร. แต่จะมีลักษณะของการใช้วิธีการควบคุมนอก รูปแบบ เช่น การให้ข่าวต่อสื่อมวลชนถึงการทำงานที่ผิดพลาดของฝ่ายบริหาร และทำเป็นหนังสือยื่นต่อฝ่ายบริหาร เพื่อให้ฝ่ายบริหารทราบถึงการดำเนินงานของตนว่า เป็นที่พอใจของประชาชนหรือไม่ เพื่อเป็นการถ่วงดุลย์และต่อรองอำนาจกับฝ่ายบริหารขึ้นแทน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า จากการที่ฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัตินี้ จึงทำให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้นจริง โดยการขัดแย้งนี้มีลักษณะที่มีการแบ่งเป็นกลุ่ม/พรรคการเมืองตามที่แต่ละฝ่ายสังกัด มีการหาคะแนนนิยมให้กับตัวเองและโจมตีฝ่ายตรงข้าม และมีการใช้วิธีการควบคุมนอก รูปแบบ เพื่อเป็นการถ่วงดุลย์และต่อรองอำนาจกับฝ่ายบริหาร

กล่าวโดยสรุป การที่ฝ่ายบริหารกรุงเทพมหานครสามารถมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานครได้นั้น เป็นผลมาจากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

ประการแรก เป็นผลทางกฎหมาย กล่าวคือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ได้กำหนดให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจมากกว่าฝ่ายนิติบัญญัติ

ประการที่สอง เป็นผลในทางการเมือง กล่าวคือ การที่ฝ่ายบริหารสามารถมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติได้ เป็นเพราะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในการเลือกตั้งให้เข้ามาดำรงตำแหน่ง ซึ่งเสียงสนับสนุนจากประชาชนดังกล่าวนี้ เป็นการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างท่วมท้น จนฝ่ายนิติบัญญัติไม่อาจเทียบเคียงได้

ประการที่สาม เป็นผลจากบุคลิกภาพ คะแนนนิยม บารมี และความสามารถในการทำงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนปัจจุบันประกอบกัน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการช่วยเสริมอำนาจในทางกฎหมายและทางการเมือง

ทั้ง 2 ประการตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น

ซึ่งจากการที่ฝ่ายบริหารมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติดังกล่าวนี้เอง จึงทำให้เกิดความไม่พอใจให้กับสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจึงเป็นสาเหตุให้เกิดความขัดแย้งระหว่างทั้ง 2 ฝ่ายขึ้น ซึ่งรายละเอียดได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น

3. สมมติฐานข้อที่ 3 "ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานครก่อให้เกิดผลเสียต่อการเมืองและการบริหารของกรุงเทพมหานคร"

3.1 ผลกระทบทางการเมือง

จากการศึกษาถึงผลกระทบต่อการเมืองของความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานคร พบว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานครก่อให้เกิดผลทางการเมืองของกรุงเทพมหานคร คือ ทั้งสองฝ่ายต่างพยายามช่วงชิงคะแนนนิยมจากประชาชน ด้วยการประชาสัมพันธ์ผลการทำงานของตนเอง และโจมตีการทำงานที่ไม่ถูกต้องของฝ่ายตรงข้าม ร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเห็นว่า จะก่อให้เกิดการหาเสียงจากประชาชน ร้อยละ 42.8 เกิดการแตกแยกเป็นกลุ่ม/พรรคการเมือง ร้อยละ 14.3 และร้อยละ 17.9 เห็นว่าจะก่อให้เกิดทั้งการหาเสียงจากประชาชนและการแตกแยกเป็นกลุ่ม/พรรคการเมือง และไม่ก่อให้เกิดอะไรเลย ร้อยละ 25 ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 23 แสดงผลของความขัดแย้งต่อการเมืองของกรุงเทพมหานคร

| ผลทางการเมือง | ฝ่ายบริหาร | สภา |
|--|------------|------|
| 1. เกิดการหาคะแนนนิยมจากประชาชน | 100 | 42.8 |
| 2. เกิดการแตกแยกเป็นกลุ่ม/พรรคการเมือง | - | 14.3 |
| 3. ก่อให้เกิดทั้งสองประการตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น | - | 17.9 |
| 4. ไม่ก่อให้เกิดผลอะไรเสีย | - | 25 |
| รวม | 100 | 100 |
| จำนวนผู้ตอบ | 1 | 28 |

สำหรับผู้เห็นว่า การขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานคร ไม่ก่อให้เกิดผลอะไรเลยนั้น ได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

1. จริง ๆ แล้วไม่มีปัญหาความขัดแย้ง เป็นแต่วิธีดำเนินการตามกฎหมายซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายก็ได้ดำเนินการมาด้วยดี ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นเพราะสื่อมวลชนลงข่าวให้ขายได้ จึงเป็นผลเสียต่อทั้ง 2 ฝ่าย

2. ไม่มีผลประการใด เพราะการขัดแย้งเป็นเรื่องของความถูกต้องเกี่ยวกับงานนั้นที่เห็นสมควรหรือไม่เห็นสมควร เป็นเหตุผลและความคิดที่ต้องยอมรับ



-217-

3. การขัดแย้งเท่าที่ปรากฏนั้น เป็นการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันบ้าง เป็นธรรมดาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ร.ท.หญิง ทรธา แก้วบัณฑิต รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า 51

"ผลเสียทางการเมืองที่จะเกิดขึ้น ก็ได้แก่ การแตกแยกออกเป็นกลุ่ม เป็นพรรค แยกออกเป็นฝ่ายบริหารกับไม่ใช่ฝ่ายบริหาร ซึ่งได้แก่ สมาชิกสภาที่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ แล้วก็จะทำให้เกิดการหาเสียงให้แก่ตนเอง โดยจะมีการโจมตีฝ่ายตรงข้ามทางสื่อมวลชน"

นายไพโรจน์ ประเสริฐ ประธานสภากรุงเทพมหานคร ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

"ฝ่ายบริหารจะพยายามหาเสียงจากประชาชนด้วยการเข้าคลุกคลีช่วยเหลือประชาชน บริหารงานเพื่อประชาชน อันนี้ต้องยอมรับในด้านการเมืองว่าเขาหาเสียงจากประชาชน แต่ทางฝ่ายสภากรุงเทพมหานครก็เช่นกัน ฝ่ายบริหารจะออกข้อบัญญัติอะไรที่กระทบกระเทือนต่อประชาชน เราก็ไม่ยอม

51 ทรธา แก้วบัณฑิต, รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์,
3 ธันวาคม 2530.

เช่นกัน ก็เท่ากับเราก็กินเสี่ยงจากประชาชนเช่นกัน" 52

นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง
ให้ความเห็นว่า 53

"...เกิดการชิงดีชิงเด่น ในการที่จะได้มาซึ่งความรักและความศรัทธา
จากสื่อมวลชนและประชาชนในเรื่องของคะแนนเสียง"

ซึ่งจากการที่ได้นำเสนอมาแล้วทั้งหมด พอสรุปได้ว่า ทั้งฝ่ายบริหารและสมาชิก
สภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพ
มหานครจะก่อให้เกิดการแสวงหาคะแนนนิยมจากประชาชน เพื่อหวังคะแนนเสียงในการ
เลือกตั้งครั้งต่อไป

3.2 ผลกระทบทางการบริหาร

จากการศึกษาถึงผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างทั้ง 2 ฝ่ายต่อการบริหาร
งานของกรุงเทพมหานคร พบว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า ความขัดแย้งจะก่อให้เกิดประสิทธิ

52 ไพโรจน์ ประเสริฐ, ประธานสภากรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์, 8 ธันวาคม 2530.

53 ศราวุฒิ ปฤชาบุตร, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดกลุ่มรวมพลัง,
สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2530.

3.2 ผลกระทบทางการบริหาร

จากการศึกษาถึงผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างทั้ง 2 ฝ่ายต่อการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร พบว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า ความขัดแย้งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยต่างฝ่ายต่างระมัดระวังตัวในการทำงาน และจะเป็นการทำงานเพื่อช่วงชิงคะแนนเสียงจากประชาชน ดังนั้น ผลงานที่ปรากฏต่อสื่อมวลชนและประชาชนจะต้องเป็นผลงานที่ดีและมีประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ขณะที่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมองว่า ความขัดแย้งของทั้ง 2 ฝ่ายจะทำให้การบริหารงานเป็นไปโดยไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะ ความขัดแย้งกันจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา การบริหารงานและโครงการต่าง ๆ ไม่ราบรื่นเท่าที่ควร การบริหารงานจะล่าช้า ดังนั้นเป็นต้น ซึ่งรายละเอียดสามารถพิจารณาจากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 24 แสดงผลของความขัดแย้งต่อการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร

| ผลทางการบริหาร | ฝ่ายบริหาร | สภา |
|---|------------|------|
| 1. ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร | 100 | 34.3 |
| 2. ทำให้การบริหารงานของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ | - | 40 |
| 3. ไม่ก่อให้เกิดผลอะไรเลย | - | 27 |
| รวม | 100 | 100 |

สำหรับประสิทธิภาพในการบริหารงานนั้น ได้มีฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาได้ให้ความเห็นพอสรุปได้ ดังนี้

1. เป็นการประหยัดงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เนื่องจากการถ่วงดุลย์ และตรวจสอบซึ่งกันและกันระหว่างสภา กับฝ่ายบริหาร ทำให้แต่ละฝ่ายต้องระมัดระวังตัวในการทำงานให้ดีขึ้น เพื่อไม่ให้มีข้อบกพร่องให้ฝ่ายตรงข้ามยกขึ้นมาโจมตีได้
2. ทำให้ข้าราชการประจำต้องคอยระมัดระวังในการให้ข้อมูลกับสมาชิกสภา
3. การบริหารงานเป็นด้วยความรักศุภุมและเป็นไปตามตัวบทกฎหมาย

ส่วนผู้ที่เห็นว่า การขัดแย้งของทั้ง 2 ฝ่ายจะทำให้เกิดการบริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพโดยให้ความเห็นว่า

1. จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากรุงเทพมหานคร
2. การปฏิบัติงานไม่ราบรื่นเท่าที่ควร เพราะต่างฝ่ายต่างก็โจมตีซึ่งกันและกัน และในขณะเดียวกันก็ประชาสัมพันธ์ตัวเองให้ประชาชนและสื่อมวลชนทราบ
3. สร้างความหนักใจให้แก่ข้าราชการประจำผู้ปฏิบัติงาน
4. ทำให้การบริหารงานของกรุงเทพมหานครล่าช้า
5. การบริหารงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ราบรื่นและไม่เป็นไปตามนโยบาย

และผู้ที่ไม่เห็นว่าไม่ก่อให้เกิดผลอะไรเลย ได้ให้ความเห็นดังนี้ คือ

1. ไม่มีปัญหาความขัดแย้ง นอกจากเป็นข้อคิดเห็นที่เสนอแนะฝ่ายบริหารให้ได้ทราบข้อเท็จจริง และแนวทางปฏิบัติที่สมควร

2. ข้อเท็จจริง ความขัดแย้งระหว่างทั้งสองฝ่ายในปัจจุบันนี้ หากมีความรุนแรงถึงขนาดก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแต่ประการใดไม่
3. ไม่ก่อให้เกิดผลในการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร เพราะว่าสภาเสนออะไรไปผู้ว่าฯ ก็ไม่เคยปฏิบัติตามหรือนำเป็นแนวทางในการบริหารเลย
4. ไม่เกิดผลอย่างมาก เพราะว่ากฎหมายแยกอำนาจการบริหารเด่นชัดอาจติดขัดบ้างนิดหน่อย

ร.ท.หญิง พรรษา แก้วบัณฑิต รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เห็นว่า ⁵⁴

"ผลเสียที่จะเกิดต่อการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร ก็คือ งบประมาณถูกตัด โครงการพัฒนาถูกตัด ทำให้กรุงเทพมหานครไม่พัฒนาไปเท่าที่ควร"

นายสุวรรณ แดงบัว สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์
ให้ความเห็นว่า ⁵⁵

"ฝ่ายบริหารสามารถรักษาเงินงบประมาณของกรุงเทพมหานครได้มากพอสมควร เช่น มีการประกวดราคาต่ำกว่าราคากลาง ก็มีการต่อรอง ผู้รับเหมา

⁵⁴ พรรษา แก้วบัณฑิต, รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, สัมภาษณ์,
3 ธันวาคม 2530.

⁵⁵ สุวรรณ แดงบัว, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์
สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2530.

ก็ลดลงให้บ้าง แต่ว่าคุณภาพของงานจะได้หรือไม่ ซึ่งเรายังหาทางพิสูจน์อยู่"

จากการที่ได้นำเสนอมาทั้งหมดนั้น จะเห็นได้ว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การขัดแย้งของทั้ง 2 ฝ่ายทำให้การดำเนินกิจการต่าง ๆ ของ กรุงเทพมหานครเป็นไปโดยไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ในขณะที่ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ

นั่นคือ เป็นการยืนยันสมมติฐานในข้อที่ 3 ของผู้วิจัยที่ว่า "ความขัดแย้งระหว่าง ฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานครก่อให้เกิดผลเสียต่อการเมืองและการบริหาร ของกรุงเทพมหานคร" นั้นเอง

จากการสอบถามถึงความเห็นในวิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหาร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พบว่า สมาชิกสภาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรจะมีการประสาน งานกันทั้งด้านความคิดและวิธีการปฏิบัติให้มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยคิดเป็นร้อยละ 58.8 ซึ่ง รายละเอียดสามารถพิจารณาได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 25 แสดงความเห็นในวิธีการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง

| วิธีการแก้ไข | ฝ่ายบริหาร | สภา |
|--|------------|------|
| 1. ให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยการเลือกตั้งใหม่ | 100 | 5.9 |
| 2. ให้มีการประสานงานกันทั้งในด้านความคิดและวิธีการปฏิบัติงานกันให้มากกว่านี้ | - | 58.8 |
| 3. แก้ไขกฎหมายเสียใหม่ | - | 14.7 |
| 4. ให้คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ | - | 5.9 |
| 5. ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่าย | - | 11.8 |
| 6. ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่ต้องสังกัดพรรค | - | 2.9 |
| รวม | 100 | 100 |
| จำนวนผู้ตอบ | 1 | 35 |

จากตารางที่ 25 แสดงว่า ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่า วิธีการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับสภากรุงเทพมหานครก็คือ การยุบสภากรุงเทพมหานครเพื่อให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ ประชาชนเห็นด้วยกับนโยบายของฝ่ายใด ร้อยละ 100 ส่วนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความเห็นว่า วิธีการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างทั้ง 2 ฝ่ายที่ดีที่สุด คือ ให้ทั้ง 2 ฝ่ายมีการประสานงานกันทั้งความคิดเห็นและการปฏิบัติให้สอดคล้องกันให้

มากกว่าเท่าที่เป็นอยู่ ร้อยละ 58.8 เห็นว่า ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเสียใหม่ ร้อยละ 14.7 เห็นควรให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ไปตามที่กฎหมายกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่ายไว้โดยไม่ก้าวท้าวซึ่งกันและกัน ร้อยละ 11.8 เห็นควรให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยการยุบสภากรุงเทพมหานครและจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ร้อยละ 5.9 เห็นควรให้แต่ละฝ่ายคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมเป็นหลัก ร้อยละ 5.9 และร้อยละ 2.9 เห็นว่า ไม่ควรที่จะให้สมาชิกสภาสังกัดพรรคการเมือง เพราะจะทำให้ไม่มีการแบ่งแยกเป็นกลุ่มเป็นพรรค

นายภิญโญ บุญยรัตพันธุ์ รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และนายสมพงษ์ สู้สกุลอรุณ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ เห็นว่า ⁵⁶

"ควรจะมีการประสานงานกันให้มากกว่านี้ เท่าที่ผ่านมาฝ่ายบริหารประสานงานกับสภาน้อยมาก เพียงแต่เสนอร่างที่จะออกใช้ เขาก็จะเสนอเข้าสภาเพื่อบรรจุเข้าวาระเพื่อเข้าสู่การพิจารณา"

⁵⁶ ภิญโญ บุญยรัตพันธุ์, รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และสมพงษ์ สู้สกุลอรุณ, สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2530.

เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรุงเทพมหานคร ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ให้ความเห็นว่า

"ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เคยมีการประสานงานกับสภา พอถึงเวลา ก็ส่งร่างข้อบัญญัติมาเลย ซึ่งเป็นผลให้สมาชิกสภาอภิปรายกันมากขึ้น เมื่อเทียบกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสมัยก่อน"

นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ ปลัดกรุงเทพมหานคร ให้ความเห็นว่า

"...ไม่มีการประสานงานกัน ถ้ามีการประสานงานกันการบริหารก็ดีกว่านี้ แต่อยู่กันคนละพรรคคงจะประสานงานกันลำบาก แต่ถ้าเป็นพรรคเดียวกัน การดำเนินการต่าง ๆ ก็จะราบรื่นดีกว่านี้"

นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ให้ความเห็นว่า

"...ไม่มีการประสานงานกันเลยระหว่างฝ่ายบริหารกับสภาในการพิจารณา ร่างข้อบัญญัติ ฝ่ายบริหารจะเสนอมาเลย อันนี้เป็นข้อบกพร่องอันหนึ่งของฝ่ายบริหารจริง ๆ แล้วฝ่ายบริหารควรจะต้องตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง และทางสภาก็จะตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อประสานงานกันในเรื่องนี้ ซึ่งจะให้ทางสภาไปประสานกับเขามันจะไม่ถูกต้องด้วยหลักการ แต่เขาควรจะเป็นฝ่ายเริ่ม เพราะว่าสภาจะเป็นผู้พิจารณาในสิ่งที่เขาเสนอ ในเมื่อเขาต้องการให้สิ่งที่เขาเสนอมาได้รับการพิจารณาอย่างราบรื่นอย่างเข้าใจกัน เขาก็ควรตั้งคณะกรรมการขึ้นมาประสานงาน"

นั่นคือ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า วิธีการที่จะแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารและสภากรุงเทพมหานคร ก็คือ ทั้ง 2 ฝ่ายควรที่จะได้ มีการประสานงานกัน มีการปรึกษาหารือให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกัน และกัน นอกจากนี้ สมาชิกสภาได้ให้ความเห็นอีกประการหนึ่งว่า ควรที่จะได้มีการแก้ไข และปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครเสียใหม่ โดยเฉพาะใน มาตรา 41 โดยเพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนไว้ด้วย